Кн. палата

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ № 60—61 (8.002—8.003) 1992 йил 26 март, пайшанба Нархи 1 сўм 50 тийин.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шу йил 24 мартдаги Фармони билан деҳқончилик саноати мажмуаси ходимларининг катта бир гуруҳи Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди, уларга Фахрий унвонлар берилди.

● Республика алоқачилари «Ўзбекалоқаинвест» концернини ташкил этдилар. У янги алоқа иншоотларини лойиҳалаш ва қуриш билан шуғулланади.

● Ўзбек академиги Пўлат Ҳабибуллаев Ҳиндистон материалшунослар жамиятининг фахрий аъзоси, шунингдек Россия технология Фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси этиб сайланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Украина Президенти Леонид Кравчук республика Олий Кенгашининг ёпиқ мажлисида миллий иқтисодий сиёсат асосларини баён этди. Бу сиёсатга кўра Украина ҳозир сўм муомалада бўлган ҳудуддан тўла-тўкис чиқиш, 1992 йилнинг иккинчи ярмида пул ислоҳотини ўтказиб, ўз пул бирлиги — гривнани муомалага киритиш ниятида.

● Татаристон Президенти Минтемир Шамиев кеча Россия Президенти Борис Ельцин билан телефон орқали суҳбатлашиб, Татаристон Россия Федерацияси таркибида қолишини маълум қилди.

● Кеча Ҳамдўстлик фазогирлари Сергей Крикалев ва Александр Волков, шунингдек немис космонавти Клаус-Дитрих Фладе ерга қўнишди. Сергей Крикалев космосда 310 кун бўлди.

● Россия прокуратураси КПСС фаолияти бўйича қўзғатилган иш юзасидан Михаил Горбачевни сўроқ қилиш учун унга апрель ойида Москвада бўлишини сўраб, эслатма йўллади.

ХОРИЖДА

● Қароргоҳи АҚШда жойлашган Умумжаҳон банки Орол денгизи муаммосини ҳал этишда Ўрта Осиё республикаларига ёрдам кўрсатиш ниятида эканлигини маълум қилди.

● Анқарада Туркия билан Озарбайжоннинг Нахичеван мухтор республикаси ўртасида иқтисодиёт, транспорт ва алоқа соҳаларида ҳамкорлик қилиш юзасидан битим имзоланди. Туркия бош вазири Сулаймон Демирэл бу ҳужжат имзолангандан сўнг унинг мамлакати Нахичеваннинг барча эҳтиёжларини таъминлаш мажбуриятини олишини айтди.

● Россия, Украина ва Руминия ташқи ишлар маҳкамаларининг раҳбарлари Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгаш аъзоларининг Хельсинкида ўтаётган учрашувида қабул қилган баёнотларида Молдова билан муносабатларини унинг ҳудудий яхлитлиги ва мустақиллигини ҳурмат қилиш асосига қурадилар, деб таъкидлашди. Бундан Руминия билан Молдовани тезроқ бирлаштириш режасида бўлган кучларни рағбатлантирмаслик мақсади кўзланмоқда.

Бугунги кун нафаси

ДАСТУР ДОИРАСИДА

БУГУНГИ кунда жумҳуриятимиз умумтаълим мактабларида том маънодаги ижодкор ўқитувчилар кўп. Изланувчан бу меҳри дарё қалб эгалари дарс бераётган синфларда бўлган кичи таълим жараёни такомиллашувига бевосита хизмат қиладиган кўрсатмали ўқув қуролларига ҳам кўзи тушади.

Сирасини айтганда, ўқув қуроллари, жиҳозлар, турли дастурларнинг аксарияти шу тажрибали муаллимлар қўли билан тайёрланганлигининг шоҳиди бўламиз. Ўта қўнт билан ва мақсадга мувофиқ тарзда ясалган энг яхши ўқув анжомларини жойларда оммалаштириш мақсадида кўрик-танловини ўтказиш режалаштирилди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги йўли билан амалга ошириладиган бу маърифий тадбирдан кўп нарса кутилмоқда. Аввало, билим даргоҳларида ўқув жараёнларини кўрсатмалилик асосида ташкил этишга тўла ўтишга интилиш кучаяди. Шу билан бирга муаллимлар ўртасида ижодкорлик изланишларни кенг йўлга қўйиш, ўқитувчилик иқтидори ва қобилиятини кучайтиришга эришилади.

Иқтидорли ўқитувчилар томонидан ишланган қўлбола кўрсатмали ўқув қуролларининг бу ижодий кўригида юқори баҳоланган ишлар учун ғолиблар муносиб тақдирланади ва уларга янги таъсис этилган «Ихтирочи ўқитувчи» деган фахрли ном берилади.

Бу тадбир халқ таълимида амал қилинаётган «Иқтидор» дастури доирасида ўтади.

Анвар АЛИБОЕВ.

«КАФТДАГИ ЮЛДУЗЛАР» САҲНАДА

ЎЗБЕК халқ оғзаки ижодининг энг яхши намунаси янглиғ «Зумрад ва Қиммат» эртаги кўпчиликка ёд бўлиб кетган. Бу қизиқарли асарнинг яқинда амалга оширилган саҳнавий талқини ҳам томошабинлар томонидан илиқ кутиб олинди.

Тошкентдаги давлат рус ёш томошабинлар театри санъат аҳли постановка қилган «Кафтдаги юлдузлар» деб аталган завқли спектаклга халқ оғзидан тушмай келаётган «Зумрад ва Қиммат» эртаги асос қилиб олинди.

Ўзига хос бадиий кўринишлар касб этган жозибадор постановка устида жиддий иш олиб борилиб, «Зумрад ва Қиммат» қизиқарли эртак-спектакль сифатида мухлисларга тақдим қилинди.

Саодат ОДИЛОВА.

БОЗОР ТАЛАБИ

ЎРТА Осиё электр аппаратлари илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида янги техника ва технология асосида ишлаш билан бир қаторда бозор иқтисодиёти муносабати билан ёш менежерлар ўқуви ташкил этилди. Бу курсда айни вақтда 30 киши таҳсил олаётир. Улар корхона оталигидаги мактабларнинг юқори синф ўқувчиларидир. Ёш тингловчиларга профессор Анвар Чанкин таҳсил бермоқда.

Елена Зикова, Раъно Содиқова, Намуля Аметова, Марсель ва Тимур Шамсутдиновлар менежерлар мактабининг энг фаоллари саналади.

Меҳри МАЛИКОВА.

Ўзбекистон—Туркия: ҳамкорлик қирралари

«НАВ»НИНГ ИЛК ҚАДАМЛАРИ

ҲОЗИРГИ кунда мустақил республикамизга ёрдам тариқасида чет эллардан кўплаб маҳсулотлар келмоқда. Хорижлик дўстларимиз диёримизга озиқ-овқат, дори-дармонлар ҳамда саноат маҳсулотларини етказиб беришяпти. Бунда айниқса Туркиянинг хизматлари каттадир. Унинг ҳукумати ёрдамдан ташқари иқтисодиётимизнинг ривожланиши учун диёримизда бир неча қўшма корхоналарнинг очилишини таъминламоқда. Шулардан бири пойтахтимизда вужудга келган «Нав» қўшма корхонасидир.

— Шу қўшма корхонани қуриш таклифи биринчи бўлиб Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва жамоа хўжалиги раиси Турғунбой Мадиёровдан чиққан эди, — дейди корхона бош директори Фозил Турсунбоев. — Бу тўғри эди, албатта. Чунки, республикамизда ер ости ва усти бойликлари сероб бўлишига қарамай, кишиларнинг яшаш даражаси анча паст эди. Масалан, бизда етиштирилган пахтани Россия ёки Болтиқбўйи республикалари арзимаган пулга хом ашё сифатида олишардида, уни тайёр маҳсулотга айлантириб анча юқори нархда ўзимизга сотишарди. «Нав» фирмасининг асосий мақсади эса пахтамизни хом ашё сифатида эмас, балки ундан тайёр маҳсулот тайёрлаб сотишдир. Бу пахта толасини йигириб, ундан газмол, сўнгра кийим-кечак тайёрлаш демакдир. Айни пайтда биз ишни тикишдан бошладик. Чунки юқоридаги ҳамма жараённи амалга ошириш, учун биринчидан камида икки йил керак бўлади. Иккинчидан, эса у кўп маблағни талаб қилади. Ундан ташқари ҳозир ўзимизни тиклаб олиш учун тайёр кийим тикиб ундан пул ишлаб олишимиз мумкин.

Шуларни ҳисобга олган ҳолда бундан бир ярим ой илгари фирмамиз қошида «Интернав» қўшма корхонасини очган эдик. Унга ҳозир туркиялик Аднанбек Очкач деган киши раҳбарлик қилмоқда. Ҳозирча биз бу ерга 15 тикувчини танлов асосида қабул қилдик. Ўша танлаб олган ишчилар ҳам бугунги кунда эркаклар кўйлаги ва бошқа кийимларни тикишни ўрганмоқда. Сабаби корхона ишлаб чиқараётган маҳсулот жаҳон бозорларида бемалол рақобатлаша олиши керак.

Тикиш-бичиш дастгоҳлари Туркиядан келтирилди. Бунда бизга «Интерлайн» фирмаси яқиндан ёрдам берди. Дўстларимиз нафақат ускуналар, балки малакали ишчи-хизматчиларни юборишди бизга. Бугунги кунда улар маҳаллий ишчиларни самарали дастгоҳларда сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга ўргатмоқдалар. Яқин келажакда яна 70 та тикувчини ишга қабул қилиш ниятимиз бор.

Юқоридаги мақсадларга эришиш учун ҳам анча ишлар қилинди. Айни пайтда пахта тозалаш, тола ишлаб чиқариш корхоналари қуриб битказилди. Бу ерларга «Интерлайн» фирмаси ускуналари олиб келиб қўйилди. Бу заводлар ҳозирги вақтда тўла қувват билан ишлаб турибди.

Қўшма корхона ҳозир биргина тикиш-бичиш билан шуғулланаётгани йўқ. У шаҳримиз корхона ва ташкилотларида автоматик бошқарув системаларини ҳам қуриб бераяпти. Масалан, пойтахтдаги энг йирик корхоналардан бири 3-автокомбинатда электрон-ҳисоблаш марказини ишга тушириб берди. Корхонадаги ҳисобчи ва бошқа касб кишиларини шу машиналарда ишлашга ўргатди. Бу эса комбинат ишчи ва хизматчиларининг ойлигини, корхонадаги ҳар хил харажатларни тез ва аниқ санашда жуда қулай. Бунга корхона директори Жўра Ҳожибеков ҳам тан берди. Шунингдек корхона муҳандислари Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 6-автокорхона ва бошқа бир неча корхона ва ташкилотларда автоматик бошқарув дастгоҳларини ишга туширишди.

Бундан ташқари қўшма корхона қўшни Тожикистон Республикасининг пойтахти Душанбеда ўтган йили «Восток Меркурий» акциясини сотиб олишган эди. Бу ерда улар «Брокер» фирмасини очди. Бу фирма ҳозирда савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланмоқда.

Хуллас, юқоридагилар «Нав» фирмасининг дастлабки ютуқлари холос. Кейинчалик фирма ишчилари пахта толасини йигиришдан тортиб бичиш-тикиш, ҳатто тайёр кийимларни сотишгача бўлган жараёнларни олиб боришади.

Ғани ЕСЕНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚАРО МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ АЛОҚА МИЛЛИЙ УЮШМАСИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги тўғрисидаги декларация қоидаларига асосланиб, халқаро алоқалар кенгайганини ҳисобга олиб, хорижий мамлакатлар билан жамоатчилик алоқалари фаолиятини жамлаш ва тартибга солиш, ягона сиёсатни шакллантириш ва халқ дипломатиясини рағбатлантириш мақсадида Вазирлар маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти ҳамда хориждаги ватандошлар билан алоқа «Ватан» жамиятининг шу ташкилотлар негизида Ўзбекистон Республикасининг Халқаро маданий-маърифий алоқа миллий уюшмасини тузиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Маданият, оммавий ахборот воситалари ва саёҳат мажмуи (ўртоқ Э. Самандаров) икки ҳафталик муддатда манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг Халқаро маданий-маърифий алоқа миллий уюшмаси тузилмасини ҳамда низомини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 25 март.

ХОМ АШЁ ЧЕТДАН, МАҲСУЛОТ БИЗДАН

ДУНЕГА таниқли бўлган Германиянинг «Адидас» фирмаси билан Тошкент «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ўртасида ўзаро қўшма корхона тузиш тўғрисида битим имзоланди. Бу қўшма корхона машҳур фирма ёрлиғи қўйилган спорт либосларини тайёрлашни йўлга қўяди.

Ҳар икки томон ўртасида тузилган дастлабки шартномаларга кўра спорт костюмларини «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг қўли гул лобарлари тайёрлашади. Хўш, унга кетадиган маҳсулотларничи? Немис шерикларимиз хом ашёларни ўзлари етказиб беришади.

Сардор ЗИЕЕВ.

БОРСАМ ДЕГАН ОРЗУДА БЎЛИШАДИ

«ЭСКИ ЖЎВА» бозори фойдаланишга топширилган бўлса-да, бу ерга у-бу нарса харид қилгани келган кишилар бозор ҳудудида катта ҳажмда бунёдкорлик ишлари олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлади. Чиндан ҳам ёпиқ бозор деб ном олган ушбу раста келажакда нафақат тошкентликларнинг, балки шу билан бир қаторда шаҳримизга ташриф буюрадиган меҳмонларнинг, хорижий эллардан келган меҳмонларнинг ҳам завқ-шавқ билан кўздан кечирадиган масканига айланади.

Бу ерда қурилаётган савдо расталари шарқона услубда эканлиги билан ҳам кишиларнинг диққатини ўзига тортади. Куни-кеча эса яна бир неча саноат моллари дўконлари ўз эшикларини очди. Бу ерга ташриф буюрган харидорлар кўрсатилаётган хизматдан ҳам, савдо ходимларининг ширин каломидан ҳам мамнун бўлишмоқда.

Шуни айтиш керакки, бу ердаги энг катта дўконлардан бири 700 квадрат метр жойни эгаллаган дўкон бўлиб у «Тошкент» фирмасига қарайди. 250 квадрат метрдан тортиб то 400 квадрат метргача бўлган майдонни эгаллаган дўконлар Тошкент тўқув-тикувчилик савдоси, Тошкент пойабзал савдоси, марказий универсал дўкони, Тошкент шаҳар атторлик буюмлари савдосига қарайдиган нуқталардир.

Биз дўконга ташриф буюрган ҳамшаҳарларимиз билан суҳбатлашдик. Улар бу ерда яратилган қулайликдан мамнун эканликларини билдиришди.

— Бу дўконлардаги молларнинг турли-туманлигини кўриб жуда севиндик, — дейди ишчи Раҳима Камолова. — Бу нарса ҳозирги иқтисодий танг шароитда, турли-туман моллар тобора танқис бўлиб турган бир пайтда киши қалбида умид уйғотади.

Шуни ҳам айтиш керакки, бу ерда «Зенит» фирмаси ўз ваколатхонасини очди. Воситачи дўконлар ҳам шу ердаги бошқа савдо нуқталари орасидан ўзига муносиб жой танлагани айни муддао бўлди. Уларнинг ҳар бирида тижорат савдоси бўлимлари мавжуд.

Шу кунларда янги очилган бу дўконларда харидорлар гавжум. Улар ўзларига зарур бўлган кийим-кечакларни ва бошқа маҳсулотларни харид қилмоқдалар. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу дўконлар харидорларга ҳам, савдо хизматчиларига ҳам қулайлик яратяпти.

Биз «Эски Жўва» бозори мажмуида фойдаланишга топширилган бир қатор савдо нуқталари ҳақида тўхталдик, холос. Айни шу кунларда ҳам бозор атрофида яна қурилиш ишлари давом этмоқда. Бир сўз билан айтганда у чиндан ҳам келажакда ҳамшаҳарларимиз ва қадрли меҳмонларимиз албатта ташриф буюришни орзу қиладиган ажойиб масканга айланади.

Собир БОБОЕВ.

СУРАТЛАРДА: куни-кеча фойдаланишга топширилган янги дўконларда савдо пайти.

Рустам Шарипов суратлари.

Футбол

ИСТЕЪДОДЛАРНИ ТАРБИЯЛАЙМИЗ

Ишқибозлар узоқ вақтдан бери ҳаяжон билан орзиқиб кутган чарм тўп мавсумининг очилишига ҳам етиб келдик. Ушбу мавсумнинг ўзига хослиги шундан иборатки, бу йилдан Ўзбекистон мустақил биринчиликларининг, олимпия ва миллий терма жамоаларининг солномаси бошланади, ўзбек футболининг 80 йиллиги нишонланади.

Мухбиримиз «Пахтакор» жамоасининг бош устози Аҳрол Иноятов билан учрашиб, жамоанинг мавсумга тайёргарлиги ва режалари хусусида ўртоқлашишни илтимос қилди.

— Ҳозир жамоамиз асосини ёш, умидли ўйинчилар ташкил этишади. — Ўйлайманки, келажакда улар албатта ўзларини кўрсатишади. Фақат жисмоний томондан чиниқтириш керак. Афсуски, мавсумга тайёргарлигимиз кўнгилдагидек ўтди деб айта олмайман. Зеро, январь ойида битта таркибда, февралда ўзгача, мартда эса яна бошқа чарм тўп усталари билан ишлаяпмиз. Энди ўзгаришлар хусусига келсак, мавсум бошида жамоамизга синаб кўриш учун Россиянинг турли ерларидан таклиф қилинган футболчилар ва маслаҳатчи устоз Александр Тарханов яна ўз юртларига қайтишди. Бир нечта ўйинчиларимизнинг «Пахтакор»да ўйнаш-ўйнамаслиги масаласи бугун ҳал бўлади. Жамоамиз таркибида бу йилдан тўп сурадиган чарм тўп усталари ҳақида тўхталсак, дарвозабон Анвар Жабборов «Навбаҳор»дан, ҳимоячи Александр Кожухов эса «Умид» жамоасидан яна қадрдон «Пахтакор»га қайтишди. Шунингдек, Игорь Волковни Қаршининг «Геолог» командасидан таклиф этдик. Ўзимизнинг ёш, умидли ўйинчиларимиз Эркин Назаров ва Валерий Кечиновларнинг ҳам команданинг асосий таркибидан ўрин олиб, чиройли ўйин кўрсатишларидан умидвормиз.

Асосан ёшлардан иборат янги жамоа тузиш ҳамда ўзбек футболининг келажагини белгилайдиган ёш, истеъдодли ўйинчиларни миллий терма командамизга тайёрлаб бериш олдимиздаги муҳим вазифалардан бирИдир.

Мавсум олдидан Ўзбекистондаги барча жамоаларнинг мураббийларига битта илтимосим бор: бошқа ҳудудлардан футболчиларни таклиф қилмасдан ўзимизда етишиб чиққан чарм тўп усталарини ўстирайлик; уларга йўл очайлик. Токи келгусида жаҳон ва олимпия миқёсидаги мусобақаларда ўзбек футболи ҳам оламга танилсин.

28 март куни янги футбол мавсумининг очилишига бағишланган бошқа материалларни рўзномамизнинг тўртинчи саҳифасида ўқийсиз.

МАСЛАҲАТЛАШИБ ОЛИШДИ

ШУ ЙИЛ 10 март куни «Рўза ҳайити» диний байрамини ўтказиш ҳамда диндорларга ёрдам кўрсатиш тадбирлари тўғрисида Тошкент шаҳар Ҳокимининг фармойиши қабул қилинган эди. Белгиланган тадбирлар қандай бажарилаётганлиги юзасидан Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари К. Р. Расулов раислигида мажлис ўтказилди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасининг бошлиғи М. Зуфаров, шаҳар хотин-қизлар комитети раисининг ўринбосари Ҳ. Қодирова, шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорти ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари П. Ким, шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг вакили Ф. Юнусов, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши маҳалла ва уй комитетлари билан ишлаш доимий комиссиясининг раиси Ш. Темуров ва бошқалар сўзга чиқишди. Нотиқлар «Рўза ҳайити» байрамини 4 апрель куни ўтказиш учун мавзе ва маҳаллаларда ободонлаштириш ишларини намунали йўлга қўйиш, транспорт воситалари билан етарли миқдорда таъминлаш ва бошқа кўплаб вазифалар хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Шавкат СИДДИҚОВ.

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯГОНА

КЕЙИНГИ йилларда касб йўналишларида кўпгина муҳим ўзгаришлар юз берди. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигидан олинган маълумотга қараганда кейинги икки йил давомида касб йўналишига қараб вилоятларда 100 дан ортиқ билим юрти тўлиқ ёки қисман қайта тузилди. Ана шундай катта таълимий ўзгаришлардан бири олий техника билим юртларини ташкил этишга киришилгани бўлди.

Тошкентдаги Ҳ. Калонов номидаги олий ҳунар-техника билим юрти худди шундай техника билим даргоҳидан тўнғичидир. Ҳозирча Ўзбекистонда ягона ҳисобланган мазкур ўқув масканида ёшларга электрон-ҳисоблаш машиналарида таълим беришга киришилди. Бу ерда таҳсил кўрган толиби илмларнинг аксарияти янги ўқув дастурига биноан дастурчи, электрон-ҳисоблаш машиналарига техник ишлов берувчи юқори малакали мутахассислар бўлиб етишади.

Акбар АЛИЕВ.

Пахта териш машиналари пахтакорнинг қаноти. Улар йил сайин дала меҳнаткашларининг яқин ёрдамчисига айланиб боряпти. Айниқса Ўзбекистон пахтачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси бу борада самарали ишламоқда. Жамоа томонидан ишлаб чиқарилаётган терим машиналарини бугунги кунда республикамизнинг турли бурчакларида учратиш мумкин.

СУРАТДА: корхонанинг механика-йиғув цехи созловчиси Д. Ғойибов иш устида.

Андрей Пищенко сурати.

УЙ ТЎЙИ УЗОҚ ЭМАС

«СЕРГЕЛИ—8» даҳасида яна бир бино қад кўтармоқда. У турар жой биноси бўлиб, 16 қаватдан иборатдир. Бундай баланд қаватли уйнинг дастлабкиси ўтган йили фойдаланишга топширилган эди. Янги бинони. шу йилнинг учинчи чораги охирларига бориб фойдаланишга топшириш назарда тутилмоқда. Қурилишда 8-трестнинг 4-қурилиш-тиклаш бошқармасининг В. Руссу бошлиқ бунёдкорлари фаол ишлашмоқда.

Гулнора НАЗИРОВА.

* Янгиликлар * Воқеалар * Хабарлар

* Меҳнат жамоаларида

Маҳсулотлар айирбошлаш ҳисобига

ҲОЗИРГИ бозор иқтисодиёти ҳар бир соҳада тадбиркорлик билан бир қаторда тежамкор бўлишни тақозо этмоқда. Чунки олинаётган оз миқдордаги хом ашё аввалгига нисбатан бир неча баробар қимматга тушмоқда. Бу хусусда шаҳримиздаги «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида самарали йўл тутилмоқда. Бу ерда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар металлдан тайёрланадиган оғир юк кўтарувчи кўприксимон электр кранлардир. Улар асосан йирик саноат корхоналари учун мўлжалланган бўлиб, кўплаб ишчи-хизматчиларнинг оғирини енгил қилади.

— Гоҳо ишлаб чиқарилаётган мана шу кранлар керакмикин ёки йўқ, деб ўз-ўзимга савол бераман, — дейди суҳбатдошим 1-цех участкаси бошлиғи Ботир Қосимов. — Яхшилаб ўйлаб қарасам керак экан. Аммо шу кунда металлнинг тобора қимматлашиб бораётгани бизни қийнамоқда. Ишлаб чарчаётганимиз йўқ, аксинча ишсизлик бизни қийнамоқда. Лекин ҳали умуман тўхтаб қолиш ҳоллари юз бергани йўқ. Ҳозирги оғир шароитни кўра туриб ишга келган вақтимни эслайман. Ўшанда ҳам корхонамизнинг аҳволи танг эди. 1970 йилдан бошлаб иш юришиб кетди. Йиллик режа адо этилди. Бора-бора кўзга кўринган корхоналар сафидан ўрин олдик. Маҳсулотларимизнинг жуда кўп қисми собиқ Иттифоқ бўйлаб жўнатиларди. Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Айни металлдан болалар учун кўтарадиган махсус тошлар, темир панжара, эшиклар ва гаражларни ишлаб чиқара бошладик. Бу маҳсулотлар айнан бизнинг участкада тайёрланарди. Ҳозирги кунда бундай истеъмол буюмларни ишлаб чиқариш бироз чекланган. Сабаби сотиб олинаётган хом ашёни қайта ишлаб тайёр маҳсулотга айлантиргунча жуда қимматга тушиб кетмоқда.

Ҳозир бутун эътибор асосий ишга қаратилган. Бизнинг участкамиз кўтарма электр кран учун гайкалар ишлаб чиқаради. Режа бўйича ойига 200 дона шундай гайкаларни ясашимиз керак бўлади. Аммо металл камлиги учун бу кўрсаткич рақами 40-50 тага тушиб қолган.

Иш шароитимиздан нолимаймиз. Тушлик учун ҳар бир ишчи-хизматчига 6 сўмдан қўшимча пул берилмоқда. Ўртача ойлик маошимиз 1500 сўмни ташкил этаётир. Корхона мутасаддиларининг хайрли иш бошлаганликлари ҳақида эшитган бўлсаларингиз керак. Ана шу йўл ишчиларнинг жонига оро кирмоқда.

Хўш бу хайрли иш нималардан иборат? Бу ҳақда батафсилроқ гапириб беришни бирлашма бош директорининг ходимлар ва маиший ишлар бўйича ўринбосари Борис Чичелникердан илтимос қилдик.

— Бартер системаси авваллари бизда айтарли ривож топмаган эди, — дейди Борис Самойлович. — Бозор иқтисодиёти барча имконият ва кучдан оқилона фойдаланишни тақозо этди. Биз шундай қилдик. Қаерга тайёр маҳсулот жўнатмайлик, ўша ердан жўнатилган маҳсулотнинг қийматига қараб ишчилар учун нима зарур бўлса, шуни талаб қилдик. Бу уларга ҳам фойда, бизга ҳам. Ўтган йил шаҳримизда шакар танқислиги авжига чиқди. Шуни назарда тутиб биз маҳсулотимизни шакарга айирбошладик. Ишчи-хизматчиларнинг ҳар бирига салкам 1 қопдан шакар бердик. Шундан сўнг оёқ кийимлар, болалар учун усти-бош, кир ювиш машинаси, чанг ютгич ва мебеллар ҳам олишга муваффақ бўлдик.

Ишимизнинг бу усули барчага маъқул келмоқда. Аммо металл қиммат. Шунга қарамай биз йил давомида 600 дона тайёр кўприксимон электр кранлар ишлаб чиқаришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйдик. Январь ойида 51 та, февралда эса 40 дона электр кранлар ишлаб чиқаришга эришдик.

Корхонада ишчиларнинг маиший шароити ҳам яхшиланиб бормоқда. Улардан 40 нафари яқин кунлар ичида турар жойга эга бўлишади. Яна 40 хонадонга ҳам уй-жой қуриб бериш режалаштирилмоқда. Ўн тўртинчи маош ҳам олинди. Кўп йиллардан бери, аниқроғи корхонада 20 йилдан ортиқ ишлаган ишчига ҳар чоракда 30 фоиз миқдорида қўшимча иш ҳақи берилиши йўлга қўйилди.

Тадбиркор ва тежамкор бўлган киши ўз ишининг унумини ҳар қадамда ҳис этиб туради. Албатта, «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси мутасаддилари ва ишчи-хизматчилари ибратли ишларнинг маҳсулини ҳамиша сезиб туришибди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

* Барҳаёт расм-русумларимиз

Мурувватга муҳтожларга

ЎЗБЕКИСТОН Халқ демократик партияси Тошкент шаҳар ва район кенгашлари Наврўз байрамининг хайрия дастурига ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар. Ҳокимликлар билан биргаликда халқ сайил қиладиган манзиллар, жамоат хайрия ташкилотлари ва жамғармаларининг аҳоли билан учрашувлари ва ўтказадиган оқшом кечалари аниқланди, ёлғиз кексаларга ва ногиронларга ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан ёрдам кўрсатилди.

Халқ демократлари ўзларининг меҳр-мурувват тадбирларини ҳам ўтказдилар. Жумладан, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Тошкент шаҳар Кенгаши ўз маблағларидан узлуксиз телемарафон пайтида «Наврўз» хайрия жамғармасига 10 минг сўм ўтказди.

Халқ демократик партияси Бектемир райони барча бошланғич ташкилотлари Наврўз кезларида «Саховат» меҳр-мурувват жамғармаси дастурига ўз ҳиссаларини қўшдилар. Хайрия тадбирлари учун унинг ҳисобига улар икки ярим минг сўм ўтказдилар.

Халқ демократик партияси кенгашининг аъзолари Киров районидаги 29-болалар уйига бордилар, жамоага кир ювиш машинаси, дазмоллар ва бошқа рўзғор анжомларини совға қилдилар, 5-кўп тармоқли болалар шифохонасига эса улар бадиий адабиётлар кутубхонасини тақдим этдилар.

Халқ демократик партияси Куйбишев район кенгаши учун меҳр-мурувват ва саховат кўрсатиш манзили сифатида карлар мактаб-интернати, сил хасталиклари диспансери ва ихтисослашган 105-мактаб-интернат танланди. Ана шу жамоаларга бадиий адабиётлар ва турли техник воситалар жўнатилди. Районнинг ёлғиз кексалари ва кўп болали оилаларига 3 минг сўм ҳажмида моддий ёрдам кўрсатилди.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг бошқа район кенгашлари томонидан ҳам ана шундай тадбирлар ўтказилди. Жумладан, Собир Раҳимовликлар «Мевазор» маҳалла комитетига хўжалик анжомларини, сергелиликлар эса 24 минг сўмлик ҳажмдаги учта мебель термаларини сотиб олиб, уни кўп болали оилаларга топширдилар. Фрунзе районида хайрия тадбирлари учун махсус ҳисоб рақами очилди, Халқ демократлари 60 минг сўм ўтказдилар, район кенгаши эса телекўрсатув пайтида «Наврўз» жамғармасига 4 минг сўм ўтказди. Халқ демократик партияси кенгаши Ҳамза райони ҳокимлиги билан биргаликда ёрдамга муҳтож бўлган оилаларга 45 минг сўм миқдорида мадад кўрсатди. Чилонзор районида кам таъминланган ва кўп болали оилаларга, уруш ва меҳнат фахрийларига 400 та совға топширилди.

Бир сўз билан айтганда бу галги умумхалқ Наврўз байрами кезларида ҳар бир киши, биринчи навбатда меҳр-мурувватга, саховатга айниқса ташна бўлган одамларга мурувват улашиш, уларнинг кўнгилларини кўтариш, ширин сўз ва амалий ёрдамлари билан уларга мадад беришга ҳаракат қилинди. Муҳарририятимизга келаётган кўпчилик мактубларда ана шундай саховатпеша кишиларимиз шаънига илиқ сўзлар айтилади.

Ҳа, қадимдан бизнинг халқимиз етим-есирларга, ночор кишиларга, бева-бечораларга доим ёрдам қўлини чўзиб, уларнинг турмуш қийинчиликларини енгиллатишга баҳоли қудрат ёрдам бериб келган. Бу гал ҳам шундай бўлди: мустақил республикамизга илк бор бу йил ташриф буюрган Наврўз кезларида бу нарса айниқса яққол кўзга ташланди.

Саид БОТИРОВ.

⊙ Наврўзи олам шодиёналари.

Андрей Пишненко суратлари.

* Ҳамшаҳримиз эътирози

ИШДА ИНТИЗОМ ТАЛАБ ЭТИШАДИ. АММО ЙЎЛДА-ЧИ?

Ишхонамизда интизомга катта эътибор берилади. Эрталаб соат 8 га етиб келишимиз керак. Шунинг учун ҳам ўриндан соат 6 да турдиму ярим соатда кўчага чиқиб, автобус кутиб турдим. Бекатда йўловчилар кўп эди. Демак, транспорт анчадан бери келмаган бўлса керак. Бир қанча автобуслар келиб тўхтади. Уларнинг пешонасида йўналишлари негадир ёзилмаган. Қаергача боришини билмай турган эдик, ҳайдовчининг эшик орасидан қичқирган овозини эшитиб қолдик:

— Машина бозоргача боради, хоҳлаганлар чиқсин, нархи бир сўм.

Бекатдагиларнинг кўпчилиги гурра чиқишди. Мен эса ўйланиб қолдим: «Ия, бу йўналишда юрадиган оддий автобуслар 30 тийин, тез юрар автобуслар учун 40 тийин эдику!»

Орадан ярим соат муддат ўтгандан кейин пешонасига 118 номерли, «Пахтакор» метро бекати — Шумилов станцияси» деб ёзилган 118-автобус келиб тўхтади. Шлагбаум бекатида автобус кутиб турган икки аёл икки ёш болани етаклашиб автобус эшигига осила бошлашди. Машина ичи тиқилинч бўлганлиги учун болаларини эшик олди остонасига чиқаришиб, ўзлари эшик тутқичини маҳкам тутиб олишди. Ҳайдовчи машинасини юргизиб кетди. Йўловчи аёллар ҳам осилганча кетдилар. Орадан 40—45 минутлар ўтгандан кейин яна 118-автобус келиб қолди. Бу автобусдан ҳам қолиб кетишлигимдан хавотирланиб, туртина-туртина чиқиб олганимни ўзим ҳам билмай қолдим. Илгари бу йўналиш 166-бўлиб Шлагбаум бекатидан «Пахтакор» метро бекатигача 30 тийинга олиб келиб қўярди. Эндиликда маршрут 118-ўзгартирилиб «Тезюрар» деган ёзув пайдо бўлибди-да, нархи 40 тийинга ошибди. Яхши, тезюрар экан, автобус бекати оралиқларидаги тўхташ ҳам қисқа бўлар, деб хурсанд бўлган эдик. Ваҳоланки, улар оралиғидаги вақт ҳам узайиб қолибди. Илгари 166- Келес йўналиши бўйича қатнайдиган автобус ягона шаҳар транспорти ҳисобланарди. Шунга қарамай, бу йўналишда на бир ойлик йўл ҳақи паттаси, на оддий талон ўтар эди. У пайтларда одамлар ўрганиб қолган ҳамда танга пуллар эҳтиёжига яраша мавжуд эди. Энди бўлса, мен чиққан автобусдаги йўловчиларнинг кўпчилиги бир сўмдан узата бошладилар. Ҳайдовчи майда йўқлиги баҳонаси билан қайтим бермади. Айрим йўловчилар бунга тоқат қилдилар, аммо ҳамёнига мос келмайдиганлар қайтимини сўрай бошладилар. Ҳайдовчи олдинига бепарво кетаверди. Йўловчи тинмай талаб қилабергандан кейин эса ҳайдовчининг тоқати тоқ бўлди шекилли унинг олдига ургандан баттарроқ ҳолга солиб, 60 тийин пулни отиб юборди. Бир-икки одамлар: «Майда бўлмаса, талон билан қайтимини берсангиз бўлмайдими? Улар трамвай ёки троллейбусларга тўлашлари мумкин-ку» деб таъкидлашган эди, ҳайдовчидан балога қолишди. «Бу йўналишда ойлик карточка ёки талон ўтмайди. Хоҳласангиз чиқинг, хоҳламасангиз бошқа автобусда кетинг», деб қичқирди. Амал-тақал қилиб ярим соат деганда, «Пахтакор»метро бекатига етиб келдик. Ҳамма шошган, машина тиқилинч аммо, ҳайдовчи шошмасди. Ҳамма йўловчини автобуснинг олдинги эшигидан биттама-битта ўтказди. Ҳамманинг кайфияти бузилган ҳолатда бири метрога, бири яна бошқа автобусга, биров трамвай-троллейбусга чопиб кетишди. Мен эса метрога чопдим. Метрога майда пулим қолмагани сабаб майдалатай десам, майда пулга айлантириб берувчининг туйнуги олдида 100 га яқин одам навбатда экан. Назаримда бу ерда иш тезроқ битадигандай бўлди ва метрога ўтирдим. Ишга 1,5 соат кечикиб келдим.

Ходимлар билан саломлашдик. Мен кечикиб келганим учун ҳеч ким бирор нарса демади. Аммо, менинг юрагим ачишиб, асабларим бўшашиб, куни билан титраб юрдим. Ишим ҳам унмади.

Ишдан кейин яна шу автобус билан кетишим керак. Машинага ўтирдиму ҳайратда қолдим. Унинг ичидаги одамлар ярим соатдан бери ўтирганларини айтишди. Яна 15 минутлар чамаси ҳайдовчини кутдик. Диспетчерга воқеани тушунтирганлар ҳам бўлди, аммо бу билан вазият ўзгармади.

Эртаси куни менга яқинроқ бўлган 42-автобусда кетақолай деб, 10-автомобиль таъмирлаш заводи олдига бордим. Бу ерда автобусни кўп вақт кутмадим. У тезда етиб келақолди. Аммо йўловчиларга қайтим бериш кечагидек бўлди. Бир-икки одам: «Майданг бўлмаса талон олақол» деб ҳайдовчидан илтимос қилган эди, у «талонни ... бер» деб итқитиб юборди.

Шанба куни қариндош-уруғларникидан оиламиз билан биргаликда соат 17 ларда қайтиб келаётган эдик. Бу сафар «Чорсу» метроси автостанциясидан кетақолайлик. Чунки бу ердан кўпчилик йўловчи автобуслар «Шлагбаум» бекатидан ўтади», деб ўйлаб бу ерга келдик. Метронинг Чорсу станциясидан ташқарига чиқдик. Ёмғир ёғаётган эди. Автостанцияга ўтиш учун йўл йўқ. Ҳаммаёқ кўлмак. Оёқ қўйиб бўлмайди. Метро бекатининг чиройли мармарлари 30—40 сантиметрлар чамаси сув остида ётибди. Шунда хаёлимдан бир нарса ўтди: ер остида гўзал қаср қурилган бўлсаку, унинг у ер-бу еридан чакка томиб, унинг ичидан ботқоқ ҳиди келиб туришининг сабаби ҳам, ҳеч кимни ташвишга солмаётган кўлмакларнинг таъсири экан!

Бир амаллаб набираларни қўлимизда кўтариб кўлмакдан ўтиб олдик. Бекатда одамлар кўп, аммо бирорта автобус ўз жойида эмас. Айримлари чет-четга чиқариб қўйилган. Ичимиздан ишбилармон чиқиб қолди: бир ҳайдовчи билан иш битиришини айтиб унинг олдига борди. Бордию тарвузи қўлтиғидан тушиб қайтиб келди. Чунки, ҳайдовчи Келесгача ҳар бир йўловчидан беш сўмдан пул талаб қилибди. Шундан кейин одамлар гурра диспетчерга чопишди. Диспетчер аёл ҳеч кимни гапини эшитмай, эшигига қулф урганча «қочиб қолди». Бир-икки соатлар чамаси ўтгандан кейин бир инсофли ҳайдовчи Келес томонга 2 сўмдан олиб боражагини эълон қилди...

Уйга етиб келганимизга минг-минг шукрлар қилиб телевизор қулоғини бурадим. Телевизорда Тошкент театрлари актёрларининг чиқиши бўлаётган экан. Улар ҳар қанча ҳаракат қилиб янги спектакллар тайёрлашмасин, театрларга одамлар кам келаётганлигидан нолишди. Эҳтимол, одамлар театрларда дам олишни хоҳлайдиларку, аммо кеч қурун уйга қайтишни ўйлаб, телевизор олдида бирпасгина ҳордиқ чиқаришни афзал кўрадилар.

Икки кун ичида кўрганларимни оққа туширганимнинг сабаби шахсий машинамизнинг юрмай қолгани бўлди. Кейинги вақтларда бензин нархи ҳаддан ташқари кўтарилиб кетди. Бироз бўлса ҳам ёрдами тегиб турган, купон қўшиб олинадиган бензин ҳам йўқ бўлиб кетди. Агар машинам юриб турганида юқоридаги келтирилган воқеалардан хабардор бўлмаган бўлар эдим. Шофер, диспетчерларнинг номини номус кучлик ёзмадим. Улар бу мақолани ўқишса, ўзларини таниб олишар...

Меникү икки кунда жоним ҳалқумимга келди, доим автобусларда юрадиганларга тўзим берсин экан.

Ҳамдардман сизларга, йўловчи азизларим!

Анвар ШОКИРОВ.

* Мутасадди шарҳи

ШИКОЯТИНГИЗ ЎРИНЛИ. ЛЕКИН БИЗ КИМГА АРЗ ҚИЛАЙЛИК...

МУШТАРИЙЛАР муҳарририятимизга пойтахт автобус хизматидан қониқмаётганликлари ҳақида тез-тез шикоят қилишади. Улар, жумладан, йўналишларда машиналарнинг камайиб кетганлиги, ҳайдовчиларнинг ҳаракат кўрсатгичига риоя қилмасликлари, чиптачиларнинг «танга йўқ», баҳонасида йўловчилардан ортиқча пул ундириб қолаётганликлари ҳақида ёзишмоқда. Улардан бири бугун эълон қилиняпти.

Хўш, шаҳар транспорти турларининг асосийларидан ҳисобланган автобус қатновида бу камчиликлар тугатиладими! Мухбиримиз мана шу савол билан Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати Равшан ФАЙЗУЛЛАЕВГА мурожаат қилди.

* Шаҳар транспорти муаммолари

— Юқоридаги мазмунда хатлар бизга ҳам келиб туради. Уларда кўпроқ йўналишлардаги автобуслар жадвалига риоя қилмаётганликлари ҳақида шикоят қилинади.

Бунда бизнинг ҳам айбимиз бор, албатта. Чунки баъзи бир ҳайдовчилар ўртасида ўзларининг йўналишлари қолиб бошқа сердаромад маршрут бўйлаб ҳаракат қилиш ҳоллари ҳали ҳам оз бўлсада учраб туради.

Лекин бундан бирлашмада назорат йўқ экан, деган хулосани чиқармаслик керак. Биз бундай ҳайдовчилар билан муросасиз кураш олиб боряпмиз. Улар иши устидан назоратни кучайтиряпмиз. Қоидабузарлар жазоланяпти.

Танга масаласига келсак, кўп жойда бўлгани каби бизда ҳам бу ўткир муаммо бўлиб қоляпти. Уни ҳал этиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитети билан шартнома тузган эдик. Шу шартномага биноан ҳозир 30 ҳамда 40 тийинлик махсус автобус йўл чипталарини олдик. Айни пайтда ҳайдовчилар шундай йўл чипталаридан йўловчиларга 10 донадан сотишмоқда. Ундан ташқари биз Олмаотадан 20 миллион сўмлик ана шундай йўл чипталарини сотиб олдик.

Яна шуни айтишим кераккий, бу чипталарни йўловчилар чакичламайдилар. Балки чипта ҳайдовчига берилиб ундан патта олинади. Бу эса мавжуд чипталарни бир неча марта ишлатиш имконини беради.

Ўзини оқлаш деб тушунманглару, баъзи йўналишларда автобус тақчиллигининг яна бир сабаби бор. Бу шаҳримизнинг тобора кенгайиб, сергавжум бўлиб бораётганлигидадир. Масалан, яқин бир-икки йилда вужудга келган Ал-Хоразмий, Жарариқ мавзелари ва Тиббиёт шаҳарчасини олиб кўрайлик. Ҳозир бу шаҳарча ва даҳаларда кўплаб янги йўналишлар очилган. Биргина ўтган йилнинг ўзида 9 та автобус ҳамда 8 та маршрутли такси йўналиши очилди. Улар шаҳримизда Серғели—7 ва бошқа мавзе ҳамда даҳаларда йўловчиларга хизмат қилмоқда.

Лекин иқтисодий танглик бизга ҳам катта салбий таъсир ўтказмоқда. Масалан, ўтган йили бирлашмамиз режадаги 295 та автобус ўрнига 185 та олди, холос. Ваҳоланки, ҳозир саройлардаги бор автобусларнинг 48 фоизи, таксиларнинг 52 фоизи ҳисобдан чиқарилиши керак. Биз айни пайтда уларни бир амаллаб ишлатиб турибмиз. Буларнинг ҳаммаси ўз навбатида шаҳарда автобусларнинг анча сийраклашишига олиб келмоқда.

Яна бир гап. Биз олаётган ЛиАЗ автобуси 1 миллион сўмга яқин туради. Шунга қарамасдан ўтган йили 12 та шундай автобус харид қилдик. Улар кўп етишмовчиликлари билан етиб келди. Ҳатто уларнинг баъзиларида двигатель ҳам йўқ эди. Бунақа ҳоллар, афсуски, тез-тез содир бўлиб туради.

Саройлардаги автобус ва бошқа машиналарнинг эҳтиёт қисмлари ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Ҳозир 2, 7, 8-автосаройлардаги 205 та «Икарус» автобуслари фақат эҳтиёт қисмлар бўлмаганлиги сабабли йўлга чиқмаяпти. Хўш, айтингчи: биз кимга арз қилайлик. Аммо бу муаммоларни ҳал этиш йўлларини излаяпмиз. Республика ҳукумати бу масалада бизга ёрдам беряпти. Яқинда ана шу эҳтиёт қисмларни харид қилишимиз учун бирлашмамизга 6 миллион сўм пул ажратилди. Ҳозир ўша пулга саройларимиз эҳтиёт қисмларни ола бошлашди.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов Венгрияга ташриф буюрганидан хабарингиз бўлса керак. Бош вазиримиз сафар давомида бошқа шартномалар қатори Ўзбекистонга кўплаб янги «Икарус» автобусларни жўнатиш борасида ҳам дўст мамлакат раҳбарлари билан келишиб олди. Шу шартномага биноан диёримизга, хусусан, шаҳримизга яқин кунларда бир туркум «Икарус»лар келиши кутилмоқда. Хуллас, йўл азобингизни енгиллатиш учун қўлдан келганини қилишга тайёрмиз.

Суҳбатдош Ғулом ЮСУПОВ.

⊙ Бекатдаги таниш манзара.

⊙ Йўловчиларга келтирилган янги машиналар.

ҲАЁТБАХШ НАСИМ

КЎПЛАР қатори Тошкент молия олийгоҳи талабалари ва муаллимлари ҳам Наврўз айёмига қизғин тайёргарлик кўрдилар. Наврўз арафасида олийгоҳ жамоаси ҳузурига Мовароуннаҳр мусулмонлари диний бошқармаси раёсати раиси, муфтий Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф ҳазратлари ташриф буюрдилар. «Ислом дини ва умуминсоний қадриятлар» мавзусида суҳбат бўлиб ўтди. Учрашувда ислом дини ва ёшлар таълим-тарбияси, исломда илм-фан ва маърифатга даъват, рамазон ойининг фазилати, ислом динининг Наврўзга муносабати каби масалалар хусусида сўз борди. Уч соат давом этган суҳбатда муфтий ҳазратлари талабаларни қизиқтирган барча саволларга жавоб бердилар. Суҳбат охирида қуръон оятлари тиловат қилинди. Ҳаётдан ўтганлар хотирланди.

Қадимий одатга кўра, Наврўз айёми олийгоҳда карнай-сурнай садолари билан бошланди. Ҳамма бир-бирини йилбоши Наврўз — янги кун билан қутлади. Олийгоҳ ректори, Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси, профессор М. Ш. Шарифхўжаев, кекса педагог Ҳ. Собиров жамоани Наврўз айёми билан табриклади. Шундан сўнг, дошқозонларда ҳил-ҳил пишган сумалак, ош, талабалар ва муаллимлар ўз қўллари билан тайёрлаган Наврўз таомлари дастурхонга тортилди. Деворий рўзномалар кўриги, «Ким яхши пазанда?» мусобақаси, мушоира, «Келин салом» театрлашган саҳна томошаси, ёш спортчиларнинг чиқишлари йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Спортчилар қадимий халқ ўйинларидан машқлар намойиш қилдилар.

Наврўз айёми тантаналарида лапарлар, ўланлар, куй-қўшиқлар янгради. Рақслар ижро этилди. Хушовоз хонанда Хожакбар Ҳамидов раҳбарлигидаги «Лирика» дастаси, Ўзбекистон ойнаи жаҳони «Мақом» дастаси ҳамда Тошкент санъат олийгоҳидан ташриф буюрган санъаткорлар ижро этган куй-қўшиқлар, рақслар дилларни хушнуд этди.

— Минг шукрки, Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритган, илк Наврўз айёмини кўриш ва уни байрам қилиш бизга насиб этди, — дейди Наврўз байрамини уюштириш ташкилий гуруҳ раҳбари, олийгоҳ ректори муовини, профессор Фатхулла Каримов. — Наврўз байрами олийгоҳимиз жамоаси учун қўшалоқ байрам. Яқинда олийгоҳ ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаган эдик. Бу тўй Наврўз тантаналарига қўшилиб кетди.

Наврўз шодиёнаси кечгача давом этди.

Ғуломхон ҒАФУРОВ.

ШИФОХОНАДА «КЕЛИН САЛОМ»

ШАҲРИМИЗДАГИ 33-шифохона ходимлари Наврўз байрами давомида Собир Раҳимов районидаги ёлғиз қолган кишилар, кам таъминланган оилалардан хабар олиб, уларга совғалар тақдим этдилар. Шунингдек, район Қизил Ярим Ой жамияти томонидан кўп болали оналарга совғаларни жамият раиси В. Ҳамидова топширди.

Байрамни кўнгилли ўтказиш мақсадида шифохона қошида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараги аъзолари ўзларининг «Ёр-ёр», «Келин салом» каби турли кўринишларда чиқишлари билан кечанинг янада файзли ўтишига ҳисса қўшдилар. Айниқса жарроҳлик бўлими бошлиғи Д. Жалилов, катта ҳамширалар Х. Толипова, Д. Мирхонова Р. Қосимова ва бошқалар фаол иштирок этдилар.

Кеча қатнашчиларини Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғи Қ. Т. Ризаев қизғин табриклади. Шифохона ходимлари «Наврўз» хайрия жамғармасига 250 сўм пул ўтказишди. Байрамни ўтказиш давомида фаол қатнашган, тадбирларда миллий анъаналарни кўпроқ мужассамлаштирган бўлимларга эсдалик совғалари ва пул мукофоти топширилди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

* Ия, наҳотки?!

ТОКАЙГАЧА НОТЎҒРИ НОМЛАЙМИЗ?

ДАВЛАТ тили ҳақида Қонун қабул қилинганига ҳам икки йилдан зиёдроқ вақт ўтди. Бу орада республикамиз мустақилликка эришди. Бу биз учун жуда катта бахт. Аммо шу ўринда бир масала мен каби кўпчиликни ўйлантираётган бўлса ажаб эмас. Пойтахтимиз марказидаги майдон илгари «Ленин майдони» деб номланган эди. Ҳозир «Мустақиллик майдони» деб аталадиган бўлди. Шу ном ўзгарган кунлари метронинг ўша ердаги бекати икки тилда ҳам «Мустақиллик майдони» деб эълон қилинарди. Кейин шуни «Плошадь Мустакиллик» деб атайдиган бўлишди. Аввало, майдоннинг номи рус тилига таржима қилиниши мумкин, аммо бекатнинг номи ўзгармаслиги керак. Яъни «Станция Мустакиллик майдони» дейилиши керак. Негадир шуни ҳам ўзгартириб, нотўғри талаффуз қиладиган бўлишди. Бундай ҳолни бошқа бекатларда ҳам кузатиш мумкин: «СССР 50 йиллиги» — «50 лет СССР», «Халқлар дўстлиги» — «Дружба народов», «Октябрь инқилоби» — «Октябрская революция» ва ҳоказо. Ахир жой номлари, киши исмлари бошқа тилга таржима қилинмайдику. Фақат бадиий асар номлари таржима қилиниши мумкин. Масалан, тайёрагоҳда учадиган самолёт рейсини эълон қилаётганда Қарши шаҳрини «Против», Китоб шаҳрини «Книга», Тўрткўлни «Четире озеро» деб талаффуз этмайдилар-ку. Нега энди метро бекатининг номи ўзбек тилида «Халқлар дўстлиги», русчада «Дружба народов» дейилиши керак?

Шу ерда яна бир масала диққатни тортади: метро бекатларидаги «СССР 50 йиллиги», «Комсомол» номларини қатағон даврининг қурбонлари бўлган ўзбек адиблари Абдулла Қодирий, Усмон Носир ёки шу жойларнинг тарихий номлари билан алмаштирилса савоб иш бўларди.

Ширин ЙЎЛДОШЕВА,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг тилшунослик илмгоҳи ходимаси.

Одобнома

• Маданий меросимиздан

«ТУРКИСТОН ГУЛИСТОНИ ЁКИ АХЛОҚ»

Абдулла АВЛОНИЙ

Ассалому алайкум, ҳурматли оқшомхонлар!

Молу мулк, дунёю зеб-зийнатни олиш ё қайтариш мумкин. Ота-боболаримиз насиб этсин деб дуо қиладилар. Илм, одоб, ахлоқ тўғрисида неча-неча авлодларимиз айтиб, ёзиб ўтишган. Забонсиз китоблар ҳам инсондан кўра кўпроқ азоб чекканлар. Қирғинбарот ўтмишдан бобом Афзалхон домла ва падари бузрукворим Шокирхон домла сақлаб қолган мерослари ичидан бир китоб топилди: на бошланиши ва на охири бор. Аниқлашимча, бу Абдулла Авлонийнинг 1910 йилда чоп этилган «Туркистон Гулистони ёки ахлоқ» китоби экан. Ушбу табаррук китобни ёзгану сақлагану ўқиган, ҳозирда вафот этган муслимларни аллоҳ раҳмат қилган бўлсин!

Мен ушбу китобни араб имлосидан ҳозирги имлога ўгирдим. Жумлалар тузилишлари ўзгартирилмади. Зораки менинг ушбу камтарин меҳнатим одоб-ахлоқ уммонига бир томчи бўлиб қўшилса.

Эҳтиром билан,
Зокирхон АФЗАЛОВ,
техника фанлари доктори, профессор.

ВАТАННИ СУЙМАК

ВАТАН — ҳар бир кишининг туғилиб ўсган шаҳар ва мамлакатини, шул кишининг Ватани дейилур. Ҳар ким туғилган, ўскан ерини жонидан ортиқ суяр. Ҳатто бу Ватан ҳис-туйғуси ҳайвонларда ҳам бор. Агар бир ҳайвон ўз ватанидан айрилса ўз еридаги каби роҳатда яшамас. Маишати талх бўлиб, ҳар вақт дилининг бир гўшасида ўз Ватанининг муҳаббати турар. Биз туркистонликлар ўз Ватанимизни жонимиздан ортиқ суйганимиз каби араблар Арабистонларини, қумлик иссиқ чўлларини, эскимослар шимол тарафларини, энг совуқ музлик ерларини бошқа ерлардан зиёда суярлар. Агар суймасалар эди, ҳавоси яхши, тириклик осон ерларга ўз Ватанларини ташлаб, ҳижрат қилурлар эди. Боболаримиз «Киши юртида султон бўлгунча, ўз юртингда чўпон бўл» демишлар.

Мен айблик эмас, эй Ватаним, тоғларим
Бевақт ташаб кетдим аё боғларим.
Ҳижрон қилодур мени жудолиғ
Дўнди ғама рўз шаб ва чоғларим.

Ҳаммага маълумдурки энг муқаддас дини еримиз аввалон Арабистонга боғларини, ҳовлиларини сотиб ҳижрат қилган ҳожиларимиз аксари яна ўз Ватанларига қойтиб келурлар. Бунинг сабаби, яъни буларнинг тортиб кетургон қувват ўз Ватанларининг, тупроғларининг меҳру муҳаббатидур. Расули Акром Наби Муҳтарам соллаллоҳу алайҳи вассалам афандимиз «хуббул ватани минал Иймон» яъни ватанни суймак иймондандур, деганлар.

Ватан, Ватан дея жоним танимдан ўлса равон,
Банга не ғам қолур авлодима уй-у Ватаним.
Ғубора дўнса ғам йўқ вужуддир раҳм
Чароки ўз Ватаним хокидур гўру кафаним.
Туғуб ўскан ерим ушбу Ватан вужудим хок.
Ўлурса аслина рожиъ бўлурми мен ғамнок.

ҲАҚҚОНИЯТ

ҲАҚҚОНИЯТ деб ишда тўғрилик, сўзда ростликни айтилур. Инсон бўстони саломатга, гулзори саодатга ҳаққоният йўли ила чиқор. Инсониятнинг илдизи аввалон раҳму диллик, ҳақшунослик, одиллик каби энг яхши сифатларнинг оноси ҳаққониятдур.

Жаноб ҳақнинг шу ном муборакини муқаддас билган киши ҳеч вақт ҳаққониятдан айрилмас. Чунки ҳаққоният нури қайси дилда жилвагар бўлса жаноб ҳақнинг товфиқ раббонаси шу нашу намо қилур. Ақл эгалари, виждон соҳиблари ҳар вақт кўрган, қилган ва билганларини ҳақиқатни ва тўғрисини сўзлар. Ишда тўғрилик: бировни нафсига, молига хиёнат қилмас. Сўзда тўғрилик: ҳар вақт рост сўзламоқдур.

Ростлар ҳақни ризосини топар,
Тўғри йўлда йўқ бўлурми ҳеч чопар.

Шариат исломияда агар бир кишининг ҳақига бўҳтон қилиниб, қилмаган ишини қилди деб сўйланса, билган киши ростини сўзлаб, шул кишини оқламоқ вожибдур.

Расули Акрам Наби муҳтарам саллоллоҳу алайҳи вассалам афандимиз «Аннажату фиссадқи», яъни нажот ростликдадур, деганлар.

Ҳазрати Мавлоно Румий «Исломият айни ҳаққониятдур. Ҳақни қабул қилувчилар ҳуқуқ шаръияни сақламоққа буюрилмишдурлар. Чунки шариат ҳукмларининг энг асосий илдизи ҳаққониятдан иборатдур», — демишлар.

Ҳақшунос олмоқ шарофатдур жаҳонда одама,
Ҳақни изҳор айламак бирла кўрук ва ер олама.
Тўғрининг инсона содиқ ва тўғрилик гар кўрса карра.
Тўғрининг ёрдамчисидур Ҳақ Таоло ғам ема
Тўғриларнинг маскани Фирдавс айвонидадур
Эгрилар икки жаҳонда ғам-алам конидадур.

НАЗАР ИБРАТ

НАЗАР ибрат деб, ҳар бир нарсага синчиклаб боқиб шундан ўзига бир ҳисса ибрат олмоқни айтилур.

Халқларнинг энг афзали инсонлар учун энг кераклиси назар ибратдур. Инсон ибрат назари ила боқиб дунё китобидан ўз қадр ҳиссасини билиб олмоқ лозимдур.

Маърифат соҳиби бўлмоқ учун аҳвол, оламдан хабардор бўлмоқ керак. Шунинг учун ақл соҳиблари фатонат эгалари ўзларига фойдаси бўлса-бўлмаса синчиклаб қараган нарсаларидан бир ҳисса олмай қўймаслар.

Ҳозирги замондаги тараққий қилган миллатларнинг ҳазу санъатларининг барчаси илм ва назар ибрат. Соясида намоён ўлуб оламни мунаввар ва масхар қилмишлар. Бизнинг шариат исломийяда ҳар нарсани эътиборга олиб шундан ибрат ҳосил қилиб ахлоқини тузатмак вожибдур.

Ҳазрати Али розиллоҳу анҳу «Дунёда энг мунтазам дорилулум назар ибратдур. Ибрат кўзларининг пардаси очилмаган кишилар дунё китобида ёзилган ҳақиқатни кўролмаслар. Коинот каби мукаммал бир саҳна ибратдан фойдаланолмаган киши ҳеч бир муаллим ҳикматидан баҳраманд бўлолмас» дедилар.

Мавлоно Румий «Жаноби Ҳақнинг осор қудратларини басират кўз ила назар ибрат ила томошо қилинса кўп ҳикматлар кўрилур. Чунки ҳаракат илмининг муаллими чашми ибратдур. Чашми ибрат ила мушоҳада қилинур», — демишлар.

Бир кўр Ҳазрати Луқмони ҳакимнинг олдиларига келиб «Агар кўзимни очсангиз мен сизга қул бўлурмен», — демиш. Ҳаким кўрни маърифат соҳиби эканини билиб «Жоним, кўзингни пардасини очмоқ мумкин, лекин назар ибрат очмоқ қўлимдан келмайдур», — демишлар. Кўр «Ё Луқмон! Сизнинг шуҳратингиз фақат парда очмоқдан иборат бўлса сизни ҳаким демай табиб демоқ лозим экан» деб ҳазрати Луқмоннинг ибрат кўзини очмишдур.

Жаноби Ҳақ бу мусулмонларнинг ҳам кўзимиздан ғафлат пардасини кўтариб ибрат кўзларимизни очса эди.

Оч кўзларингни бас бу қадар ғафлат эй кўзим
Умринг ғанимат оч назар ибрат эй кўзим.
Ибрат кўзингни очмасанг атрофга боқиб
Бир-бир кетар йўлингдан учиб давлат эй кўзим
Мол ўлса барча ҳамдам ва ёру биродаринг
Қочгай уруғларинг йўқ эса сарват эй кўзим
Ҳосил замонда илм ила давлатда эътибор
Сармоя саодат ҳар миллат эй кўзим.

ИФФАТ

ИФФАТ деб нафсимизни бузуқ ва гуноҳ ишлардан сақламоқни айтилур. Бизларни гуноҳ ва маъсиятдан сақлагувчи ҳаром-харишдан нафсимизни асрагувчи фақат иффатимиздир.

Ахлоқ соҳиби иффат эгаси қалбини ва виждонини поклаб тилини ёлғон ғийбат, бўҳтон, ёмон сўзлардан сақлар. Чунки инсонга иффатидан кўпроқ тил иффати лозимдир.

Бошимизга келадурғон кулфат ва заҳматларнинг аксари ёмон тилимиздан андозадан ортиқ суйганимиздан келур.

Ўйламай сўйлаган оғримай ўлар,
Фикр ила сўйлаган йиғламай кулар.

Иффат жавардан кўпроқ хотунлар учун олмосдан қиммат, анжудан қадрли зийнат ва фазилатдур.

Иффатли киши ҳар вақт назар ибрат ила ҳаракат қилур. Кеча ва кундуз фикри, зикри ватандошларига, қариндошларига яхшилик хайрухоҳликдан иборат бўлур. Сўзида, феълида содиқ бўлиб виждонга терс, инсониятга келишмаган муомаладан ҳазар қилур. Ҳазрат Али Розиаллоҳу анҳу «иффат хотунларнинг энг зийнатли либоси, эрларнинг сармоя улвитидур», демишлар. Ҳазрат Луқмон: иффат номуснинг энг маҳкам суянчиғидур, нафснинг ҳужумига шул қувват ила муқобала қилинуб, демишлар. Афлотун ҳаким: «иффат хотундан кўпроқ эрларга ярашадурғон бир сифатдур. Хотун иффати адаб ва номусини соқловдур. Эрларнинг иффати бутун инсоният адабларига шомилдур. Иффатсиз инсон ёлонғоч жасад кабидур», демишлар.

Зотингга зийнат аввалон иффатни дилда соқлогил.
Шаҳват нафсинг сени бўлғусидур ақлга қул
Ҳар кишининг дунёда йиртилса иффат пардаси
Нафси шайтондек ани бир кун солур бўйнига ғул.

ҲАЁ

ҲАЁ деб ишда, сўзида адабни риоя қилмоқни айтилур. Ҳаё дилни ровшан қиладурғон бир нарсадурки, инсон ҳар вақт шул маънави турнинг зиёсига муҳтождур. Шариат буюрмаган, одамлар суймаган ишларни ишламак, ғийбат, ҳажв, масхара, сафсата, сўкув каби одамларнинг нафсига, иффатига тегадурган адабсиз сўзларни сўзламак зўр ҳаёсизликдур. Иффатнинг пардаси, виждоннинг ниқоби ҳаёдур. Шунинг учун ҳар бир ҳаракатимизда, сўзимизда ҳаёни қўлдан бермаслик лозимдур. Ҳаё пардаси ила ўролмиш инсонларнинг иффат пардаси йиртилмас ва бу чодир шундай муборакдурки,ончамунча сахв-хатоларни беркитиб йўқ қилур. Ибн Сино ҳаким «Инсонда доим турадурғон ҳусн ва латофат ҳаё ила иффатдур. Ҳаёсиз юз жонсиз жасад кабидур» — демиш. Расули Акрам Наби Мухтарам афандимиз «Ал ҳайя минал иймон» — ҳаё иймондандир; «Иза лам тастаху фасунъау ма шиъта» — ҳаё қилмас экансан ишингни ишла, деганлар.

Муҳитдин «Инсоннинг суратидаги қизиллик секин-секин кетар, ҳаё қизиллиги асло кетмас. Ёшлик ҳуснининг қизил ранги ҳаё ила зийнат, латофатга эга бўлурлар» — демишлар.

Суқрот Ҳаким «Хотинларнинг энг гўзали ҳаё ва иффат пардасига ўралганларидур» — демиш.

Ҳаё номус имона далилдур
Ҳаёсиз доимо хору ва далилдур.
Уёлма маърифат ҳосил қилувдан
Маорифсиз кишилар мурда дилдур.

ИДРОК ВА ЗУККО

ИДРОК ва зукко деб очиқ фикрли, хуш табиат, зийрак бўлмоқни айтилур. Идрок ва зукко яхши хулқларнинг равзаи ризвони, ибрат кўзларининг нур раҳмонасидур. Чунки идрокли кишилар ҳар бир мақсадининг остида яширин ўлғон замирларнинг маънолари на ердан бориб чиқишини билур. Илм ва маърифат соҳиби бўлмоқ учун саъй ва ғайрат керак. Аввалдаги каби зеҳн ва идрокнинг ҳам саломат бўлмоғи шартдур. Шунинг учун ёшликдан бошлаб зеҳи ва идрокимизни қувватлантирмоқ учун азиз умримизни ўйин-кулги, сафсата каби сўзлар ила ўткармай, ҳар хил китоб, газета ва журналларни ўқиб, фикримизни очмоқ ва зеҳнимизни қувватлантирмоқ лозимдур. Зеҳнсиз кишиларнинг ўлчовсиз сўзлари ўзларининг уялтиргони каби эшитувчини ҳам зериктирур.

Ҳар кишининг фикр идрокин сўзи билдирғуси
Пистан бемағз агар лаб очса расво бўлғуси.

Идрок соҳиби ўзини фозил ва улуғ билиб ҳамжинсларига ҳақорат кўз ила боқиб «Биласанми?» Мен қандай бой ва обрўли кишиман», — деб мақтаниб, ўзини катта қилиб кўрсатмас. Устига юкланган диний, миллий ва маиший вазифаларни ҳар бирини ўз вақтида адо қилур. Мана шундай кишилар икки дунёда обрўли бўлиб, ўлганларидан сўнг «Фалони хўп яхши зот эди. Худо раҳмат қилсин. Миллотга кўп хизмат қилди. Халққа фойда еткурди» — деб бошқалар тарафидан мақталурлар. Ҳушёр ва зийрак кишилар куч ва қувватлари бор вақтида келадурғон замонларини тушуниб, пул ва молларини ўринсиз ерларга тўй ва маъракаларда ҳаддан ортиқча исроф қилмаслар. Ўзларининг роҳати, бола-чақаларининг саодати учун керак бўладиган еру-боғларини сотмаслар. Замонага мувофиқ киши қилмоқ учун болаларни ўқитмоқ ва тарбия қилмоқ учун ақчаларини асло қизғанмаслар.

Идрок ила ақлинг-ла аюр яхши-ёмонни
Беҳудага сарф этма шу қимматли замонни
Саъи эт, жадал эт илм-фанuна ҳаракат қил
Боқ найладилар ҳикмат ила ушбу жаҳонни.

ҲИФЗЕ ЛИСОН

ҲИФЗЕ лисон деб, ҳар бир миллат ўз она тил ва адабиётини сақламоғини айтилур. Ҳар бир миллатнинг дунёда борлиғини кўрсатадурғон ойна ҳаёти тил ва адабиётидур. Миллий тилни йўқотмоқ миллатнинг руҳини йўқотмоқдур.

Ҳайҳот! Биз туркистонликлар миллий тилни сақламоқ бир тарафда турсун, кундан кун унутмоқ ва йўқотмоқдадурмиз. Тилимизнинг ярмига араби, форси улангани камлик қилиб, рус тилини ҳам ёпишдурмакдадурмиз. Дуруст, бизларга ҳукуматимиз бўлғон рус лисонини билмоқ ҳаёт ва саодатимиз учун ош ва нон каби керакли нарсадур. Лекин ўз жойида ишлатмоқ ва сўзламоқ лозимдур. Зиғир ёғи солиб, мошкичири каби қилиб оролаш-қуролош қилмоқ тилнинг руҳини бузадур.

Ёҳу! Бизга на бўлди? Болаларимиз йўлдан чиқиб кетди. «Яхши қўшнингдан олгунча ёмон уйингни қидир» демишлар. Болаларимизга етишғон ва ярағон муқаддас тил ва адабиёт бизга ҳеч камлик қилмас. Ўз уйимизни қидирсак ва ахтарсак йўқолганларини ҳам топурмиз. «Йўқолса йўқолсин ўзи бошимга тор эди» деб Ёвруpо қолпоғини кийиб кулги бўлмоқ зўр айб ва уётдир.

Пайғамбаримиз «Эрларда жамол лисон ва тилдур» демишлар. Умумий миллий тилни сақламоқ ила баробар хусусий оғиз орасидаги тилни ҳам сақламоқ лозимдур. Чунки сўз инсоннинг даража ва камолини, илм ва фазлини ўлчаб кўрсатадурғон тарозисидур. Ақл соҳиблари кишининг дилидаги фикр ва ниятларини, илм ва қувватини, қадр ва қийматини сўзлаган сўзидан билурлар. «Қуруқ сўз қулоққа ёқмас» демишлар.

Агар сўз ақл ва ҳикматга мувофиқ бўлиб, ўзига ёки эшитувчига бир фойда чиқадурғон бўлмаса асаларилари орасида ғўнғурлаб юрган қовоқари каби қуруқ ғўнғурламоқ фақат бош оғриғидан бошқа нарса эмасдур. Бошимизға келадурғон, қаттиқ кулфатларнинг кўпи юмшоқ тилимиздан келур. Шунинг учун «кўп ўйла, оз сўйла» демишлар. Тилларнинг энг яхшиси сўзга усто тил, сўзларнинг энг яхшиси билиб ва охирини ўйлаб сўйланган сўздур.

Гўзаллик юзда эрмас, эй биродар,
Сўзи ширин киши ҳар кимга ёқар,
Сўзинг оз бўлсин ва маъноли бўлсин
Эшитганлар қулоғи дурга тўлсин
Сўзинг бўлса кумуш, жим турмоқ олтин
Миси чиқғой сўзинг кўп бўлса бир кун
Кўпойгон сўзни бўлғой тўғриси оз
Шакарнинг кўпидан ози бўлур соз.

ИҚТИСОД

ИҚТИСОД деб пул ва моли каби неъматларнинг қадрини билмоқни айтилур. Мол қадрини билувчи кишилар ўринсиз ерга бир тийин сарф қилмас. Ўрни келганда сўмини аямас. Саховатининг зидди бахиллик, аввалдаги каби иқтисоднинг зидди исрофдур. Олло таоло исроф қилувчиларни суймас. Иқтисодни риоя қилғон кишилар ҳамма вақт тинч ва роҳатда яшарлар. Арилар қиш кунида емоқ учун бол йиғгонидек, бошларига келадурғон қора кунларни ўйлаб, оқ пил йиғурлар. «Томатома кўл бўлур» демишлар. Ҳар нарса оздан кўпаюр.

Кўпни оз айтурғучи хотун киши
Озни кўпайтирмак эрур эр киши.

Ҳозирги замонда мақсудга етмоқ, ўз миллатига хизмат, халққа мақбул бўлмоқ учун илм ва мол лозимдур.

Оламдаги ҳамма миллатларнинг ҳол ва қудратлари мол ва бойликлари ила ўлчанадур. Ҳар ерда бой миллатлар оғир келиб, паллани босиб, хўжа ўлганидек фақирлари енгил келиб қул ва асир бўлиб, осилиб қолодур. Мол топмоқнинг энг баракатли йўллари: ҳунарчилик, деҳқончилик, чорвачилик ва савдогарликдур. Буларнинг ҳар бирига ҳам бу замонамизда билим лозимдур. Болаларимизнинг «Бўлса бўлар, бўлмаса ғовлаб кетар» замонлари ўтиб ўрнига «Билган битар, билмаган йитар» замони келди. Америкалилар ўзимиздан олғон беш тийинлик пахтамизни келтириб ўзимизга йигирма беш тийинга сотурлар. Аммо биз осиёлилар, хусусан, туркистонлилар думба сотиб, чандир чайнаймиз, қаймоқ бериб сут ошаймиз, нон ўрнига кесак тишлаймиз. Сўзнинг қисқаси ҳозирги замонга мувофиқ киши бўлмоқ учун илм ва маърифат ила баробар иқтисод, инсоф, туганмас саъйи, битмас ғайрат лозимдир. Расули Акрам Наби Муҳтарам соллаллоҳу алайҳу вассаллам афандимиз «Сўнг замонларда динни соқломоқ мол ила бўлур. Иқтисод узра ҳаракат қилғон кишилар фақир бўлмас» демишлар. Яна «Ҳар нарсада ўрта иқтисод йўлини тутмоқ лозимдур. Ифроз ва тафритдан эҳтироз қилмоқ керак, ҳатто дин амринда ҳам бир одам ортиқ суфилик сотса охирида ўзи мағлуб бўлур» демишлар.

Халқ ичинда мўътабар бир нарса йўқ давлат каби
Бўлмоғой давлат жаҳонда қувват ва сиҳат каби
Иқтисод, инсоф зийнатдур вужуди одама
Яхши неъмат йўқ кишига саъй ила ғайрат йўқ.

ВИҚОР

ВИҚОР деб кибру ғурурдан, манманликдан ўз нафсини соқломоқни айтилур. Виқор шаръ ва ҳикмат юзасидан инсон учун энг керакли яхши хулқларнинг биридур. Виқорсиз одам эътиборсиз бойга, кибрли киши иллатли фақирга ўхшайдур. Ҳар кимнинг қадр ва эътибори нафсининг виқори ила ўлчанур. Вуқур кишилар кибру ғурурга асло яқин юрмаслар. Чунки ғурур манманлик, такаббурлик бўлса ҳам бир пулча қадр ва қиймати бўлмас. «Мени билурсенми? Мундай қилурмен, ундай қилурмен» деб ўзини ўзи мақтамоқлик, риёкорлик зўр айб ва виқорсизликдур. Виқорлик киши ёмон хулқлардан пок, адолатли, ишида, сўзида тўғри, шафқат ва марҳаматли, ўз диндошларига хайрухоҳ, миллат фойдасига тиришувчи соф қалбли, арслон юракли бўлур. Ҳазрат Али «Вуқур киши кибру ғурурдан пок бўлур. Виқор одамгарчиликни мадор ифтихори, инсониятнинг хоми эътиборидур. Лекин виқорнинг ҳақиқий даражасиға етмоқ учун илм ва маърифат лозимдур» демишлар.

Афсус бу замонда безам эътибор йўқ
Ёш ва қарида ғайрат ва номус ор йўқ
Фисқу фужур ила гирифтор барча жон
Илм амалда бизда сабот ва виқор йўқ
Ўтмоқда умр ҳойе-ҳаввас бирла барҳаво
Миллат ғамини ўйлагувчи ҳушёр йўқ.

ХАВФ ВА РИЖО

ХАВФ ва рижо деб қўрқмоқ ва умидвор бўлмоқни айтилур. Банда ҳар ишда жаноби ҳақдан қўрқмоқ ила баробар умидини ҳам узмаслик лозимдур. Чунки жаноби ҳақдан қўрқғон инсон ҳеч нарсадан қўрқмас. Ҳар вақт жаноб ҳақнинг лутфу марҳаматига умид кўзларини тикиб турар. Хавф ва рижо шундай бир яхши сифатдурки, бу хислатни ўзига ҳамроҳ қилғон киши энг фозил, ҳеч нарсадан қўрқмайдурғон шер табиатли, арслон юракли бўлур. Ҳазрат Иброҳим алайҳиссаломни намруд оташга ташлай деб турган замонда «Ё, Иброҳим! Сиз мени бу ҳароратли оташимдан қўрқмассизми?» демиш. Ҳазрат Иброҳим: «Эй, золим! Олло таолодан қўрққон киши намруднинг оташидан қўрқорми?» демишлар.

Ҳеч кишидан қўрқмоғой тангрисидан қўрққон киши,
Оташа ёндурсалар бўлғой умид бирла иши.

Дунёда умиддан яхши нарса йўқдур. Ҳамма инсонлар умид орқасида яшарлар. «Ноумид шайтондур». Умидсиз кун кечирмоқ мумкин эмасдур. Бойлар мол умидида кеча-кундуз тортишурлар. Агар бойлик, олимлик умиди бўлмаса эди кеча ва кундуз жонларини фидо қилиб, кўзларини нурларини умид орқасида тўкмас эдилар.

Умид гар ўлмасайди, ҳеч ҳаёти қиймат ўлмазди.
Низом ва интизом ва тарбият ҳам давлат ўлмазди.
Жаҳон айвони бўйла зийнат аро бўлмоғой эрди.
Ҳукумат тахт ва бахт саъи бирлан ғайрат ўлмазди.

ИТОАТ

Итоат деб бўйинсунмоқни айтилур. Олло таолонинг амрига бўйинсуниб ибодат ва итоат қилмоқ фарз айндур. Расули Акром Наби Муҳтарам соллаллоҳу алайҳи вассаллам афандимиз «Олло таолони амрига мухолиф бўлган ҳолда ҳеч кимнинг амрига итоат қилмоқ вожиб эмасдур», демишлар. Ота-она, устод, муаллим каби ўзидан улуғ кишиларга бўйинсуниб итоат қилмоқ энг яхши сифатлардандир.

Бу сифатга эга бўлмоқ учун ҳар вақт буларнинг фойдали кенгаш ва насиҳатларини тинглаб, буйруқларини маҳкам тутмоқ лозимдур. Чунки улар дунёга биздан илгари келганлар, биздан кўпроқ тажриба ҳосил қилғонлар, ватан ва миллатнинг ҳолига ошно бўлғонлар.

Табиблар дардларга даво ҳозирлагандек булар ҳам турмуш ва яшамакни офати бўлғон фақирлик, ялқовлик, нодонлик каби вужудимизни қуритадурғон маразларга даво ҳозирлаганлар. Шунинг учун бизга қилғон холисона беғараз насиҳатлари ҳозирда оғир ва аччиғ кўринса ҳам охири роҳат ва тотли бўлиб чиқар.

Насиҳат бўлса ҳоли гар ғараздан
Оччиғ дору каби соқлар мараздан
Биза лозим эрур билмоқ ва эшитмоқ
Зиёдан бошқа бир шайъни йўқ ғараздан.

Она номин ёд этсак, диллар мунаввар бўлгай,
У инсон қалбига нур сочувчи гавҳар бўлгай.
Онани хор айлаган, худо қаҳрин келтириб
Тилсиз, онг-тафаккурсиз ҳайвондан баттар бўлгай.
Ҳаёт бир бўстон эса, она унинг гулидур.
Бу гулнинг ҳиди ила гулзор муаттар бўлгай.
Фарзанд онасин севса, меҳр ила ардоқласа,
Бу ҳурматин инсонга бахт-саодатлар бўлгай.
Фарзанди бўлса қобил, она кўриб қувонгай,
Ноқобили дастидан юзлари заъфар бўлгай.
Она учун боладан азизи йўқ дунёда,
Аниг-чун фарзанд иси — хушбўй мушк-анбар бўлгай.
Турсуной, дилингга жо этгил онанг ҳурматин
Онанг ҳаёт йўлингни ёритар қамар бўлгай.

Турсуной АБРОР қизи.

Миртемир Қодиров сурати.

• Ҳикмат — бир ҳовуч олтин

ҚАТЪИЯТСИЗЛИК — ИРОДАСИЗЛИКДИР

⊙ Тақдирим шўр экан дейдиганлар кўп, бироқ тақдирим ўз қўлимда дейдиганлар негадир кам.

⊙ Ўзгалар ишқига ҳавас қилмаганларнинг ишқига ҳам ҳеч ким ҳавас қилмайди.

⊙ Айбга иқрор бўлмоқ, тавба қилмоқ билан баробарлигини унутма.

⊙ Қатъиятсиз одамда ирода бўлмайди.

⊙ Узоқ яшадим, яна шунча яшасам деб ўйлашдан олдин, тўғри яшадимми деб ўйлаб кўрмоқ керак.

⊙ Инсон ўз ҳаққини талаб қилдими, демак у — ўзганинг меҳнатини ҳам қадрлайди.

⊙ Ҳатто энг олижаноб инсонларда ҳам нуқсон бўлади.

⊙ Бўҳтон, туҳмат, ғийбат ҳар қандай одамни ҳам биринчи зарбада қон қақшатиб, қалбида ўчмас из қолдиради.

⊙ Инсонни инсоний фазилатлар намоён этувчи унинг гўзал хулқ-одобидир.

⊙ Инсонларга табиат инъом этган ақл ҳайвонларда бўлганда эди, улар инсонлар учун эмас, балки инсонлар улар учун хизмат қилган бўларди.

⊙ Бекорчига текин томоша бўлса бас.

⊙ Дангасанинг эртаси, бекорчининг баҳонаси кўп.

Алишер ҲАЙДАРОВ
тўплаган.

• Ҳар тўғрида

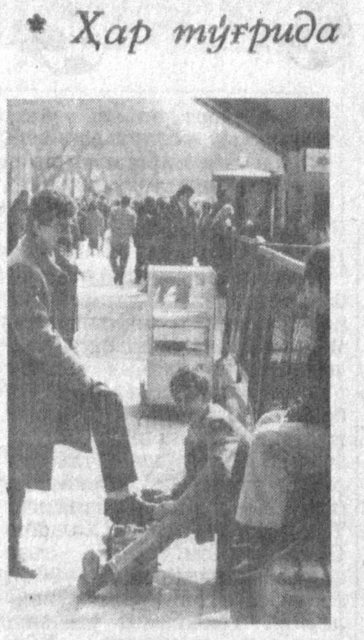

АНҚАРА. Ўзбекистон Республикаси билан Туркия Республикаси ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, илмий ва маданий алоқалар тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги иқтисодий тангликдан чиқиб олишда ёрдам бериш учун Туркия Ўзбекистонга озиқ-овқатлар ва турли дори-дармонлар юбормоқда. Ўз навбатида Ўзбекистон яқинда Туркияда рўй берган кучли зилзила оқибатида вайрон бўлган шаҳарларни тезроқ асл ҳолига қайтариш учун бир гуруҳ қутқарувчиларни ва зарур асбоб-ускуналарни жўнатди. Шунингдек, вакиллар билан алмашиш кенг тус олмоқдаки, бу икки халқнинг бир-бирига яқинлашиш имконини бермоқда.

МОСКВА. Илгари таржимон бўлиб ишлагач Людмила Викторовна Компанийцеванинг «Болалар оналари билан бирга инглиз тилини ўрганмоқдалар» деб номланган ўқув қўлланмасидан Перов районидаги «Авангард» ҳикмат ва риёзиёт мактаби қошидаги болаларнинг дунқарашчни ривожлантириш студияси ўқитувчилари ва ўқувчилари муваффақиятли фойдаланмоқдалар. Бу ерда таҳсил олаётган 4 ёшдан 6 ёшгача бўлган 60 нафар кичкинтой қўлланма саҳифаларидан жой олган ранг-баранг суратларнинг номларини инглиз тилида атаган ҳолда турли бўёқлар билан бўяб, қирқиб оладилар. Шунингдек грампластинкаларга ёзиб олинган инглиз тили дарсларининг аҳамияти ҳам катта бўлмоқда. Шу тариқа тажрибали муаллимлар ва руҳшунослар болаларнинг нималарга қодир эканликларини аниқламоқдалар.

СУРАТДА: Москвадаги сиртқи муаллимлар тайёрлаш олийгоҳининг 4-курс талабаси Юлия Орлова болаларни инглиз тилида сўзлашишга ўргатмоқда.

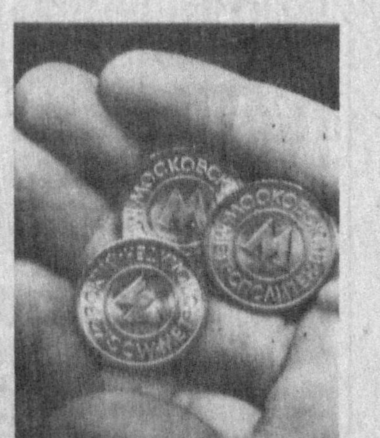

МОСКВА метрополитени баҳорнинг илк кунида йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида 50 тийинлик жетонларни чиқара бошлади. Дам олиш куни бўлишига қарамай пул майдалайдиган автоматлар ишламаётганлиги сабабли кассаларда кўплаб одамлар навбат кутиб қолди.

СУРАТДА: метрополитен йўловчилари энди ана шундай жетонлардан фойдаланишмоқда.

ЯРОСЛАВЛЬ. 1918 йилги сўл эсерларнинг қўзғолони оқибатида кўплаб одамлар ҳалок бўлди, қанчадан-қанча уйлар ёндириб юборилиб, кули кўкка совурилди. Суратда қўзғолондан азият чекканларнинг вайронага айланган уйлари ёнида кўриб турибсиз.

Биз спорт устаси, ўзбек футболининг 70-йиллардаги энг ёрқин «юлдуз»ларидан бири бўлмиш Тўлаган Исоқов билан янги мавсум арафасида учрашиб, илк бор мустақил равишда ўтказилаётган Ўзбекистон чемпионати хусусидаги фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

Тўлаган ИСОҚОВ:

«ОҚ ЙЎЛ СЕНГА, МУСТАҚИЛ БИРИНЧИЛИК»

Аввалaмбор барча футболчиларни ва чарм тўп ишқибозларини миллий биринчилигимиз бошланиши муносабати билан чин қалбимдан табриклайман. Озод Ўзбекистонимизнинг ўзининг мустақил биринчилигини ўтказиши қатор қувончли тарихий воқеалар: Ўзбекистоннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Халқаро Олимпия Комитетига аъзо қилиб олиниши ҳамда 2000 йилги ёзги олимпиада ўйинларини Тошкентда ўтказиш ҳақидаги аризанинг ХОК президенти Х. А. Самаранч томонидан мамнуният билан қабул қилиниши билан бир вақтга тўғри келиши нур устига нур бўлди. Шу ўринда барча футболчилар учун қувончли бўлган яна бир хушхабарни ҳам айтиб ўтмоқчиман: Цюрихда халқаро футбол ташкилоти ФИФА ҳам республикамиз футбол федерациясини вақтинчалик аъзоликка қабул қилиши арафасидамиз. Худо хоҳласа 3 июлдан ушбу нуфузли ташкилотга мустақил давлат сифатида тўлақонли аъзо бўлиб кирамиз. Бироқ энг муҳими — бу йил Ўзбекистон футболининг 80 йиллиги нишонланади. Ушбу қутлуғ санани муносиб равишда нишонлаш учун қарор чиққан. Ҳозир ташкилий комитет тузилган, ҳақиқатан ҳам 70 йилдан бери энди кўкрагимизга шамол тегди. Буларнинг ҳаммасини республикамиз президенти И. Каримовнинг ўз мустақил йўлидан боришидан деб биламан.

Бироқ ҳали олдинда қилинадиган ишлар жуда кўп. 1994 йилдан олимпия терма жамоамиз 1996 йилги олимпиаданинг саралаш ўйинларида қатнаша бошлайди. Миллий терма жамоамиз эса 1998 йилги жаҳон биринчилигида куч синашиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун курашади. Лекин олимпия ва миллий терма жамоалари билан ишлаш бўйича ҳали тажрибамиз йўқ. Терма жамоаларни шакллантириш, қиёфасини вужудга келтириш олдимизда турган энг муҳим вазифалардан биридир.

Энди Ўзбекистоннинг миллий биринчилиги ва «Пахтакор» жамоаси ҳақида тўхталганимизда, албатта 1—2 йил савия бир оз пастроқ бўлса-да кейинчалик кучли биринчиликлар ўтказишимизга ишончим комил. Илгари вилоятларда ишқибозлар севимли «Пахтакор» жамоамизни йилнинг охирларида 1—2 та ўртоқлик учрашувларида бевосита кўрган бўлсалар, ҳозир «Пахтакор» ва вилоятлардаги командалар тенг ҳуқуққа эга. Энди аввалгидек «Пахтакор» Ўзбекистоннинг турли бурчакларидан энг яхши ўйинчиларни термайди, балки болалар ва ўсмирларнинг спорт мактабларидан, интернатлардан қидиради. Бу танлов (селекция) ишларининг яхшиланишига олиб келади. Табиийки, бошқа жамоалар ҳам шу йўлдан боришади. Бу болалар ўртасида спортнинг ривожланишига туртки бўладиган муҳим омилдир. Дастлаб «Пахтакор» Тошкентда ўйнаганида ўйингоҳга камроқ одам тушиши, вилоятларда эса тўлиб-тошиши мумкин. Ўйлайманки, бу ҳам вақтинчалик ҳолдир.

Шу ўринда келгусидаги ўзбек футболи ҳақидаги фикр-мулоҳазаларимни ҳам баён этиб ўтмоқчиман. Бу йил Ўзбекистон биринчилигининг олий босқичида 17 команда иштирок этади. Шуларнинг сонини камайтирсак турнирнинг савияси анча юқори бўларди. Жамоалар 4 даврада бир-бирлари билан учрашсалар етарли деб ўйлайман. Мавсум охирида учта жамоа олий босқичдан тушса, уларнинг ўрнини шунчадан биринчи босқичнинг энг кучли командалари эгалласа, ўйинлар қизиқарлироқ, биринчиликнинг мавқеи эса юқорироқ бўларди. Афсуски, В. Колосковнинг қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдириб юргани туфайли бу йил кечга қолдик. Юқоридаги фикрларимнинг исботи сифатида айтишим мумкинки, Шотландия ва Уэльс биринчиликларида 10—12 тадан кўп жамоа иштирок этмайди. Ҳолбуки, жаҳон миқёсидаги футболда уларнинг терма жамоалари ҳам, клублари ҳам ўз ўрнини топган.

Кўп мамлакатлар ўзларининг биринчиликларини куз ва баҳор ойларида ўтказишади. Миллий ва олимпия терма жамоаларимизнинг, қолаверса футболчиларимизнинг эҳтиёжларини ҳисобга олганда биз ҳам шу йўлдан борсак асло ютқазмаймиз. Июль-август ойларида ҳаво ҳарорати 40 даражага кўтарилганда майдонда ҳаракат қилишнинг қанчалик қийинлиги спортчилар учун сир эмас.

ХОК, ФИФАга аъзо бўлиб киряпмиз, энди эскичасига ишламасдан спортимизни жонлантириш, кўтаришнинг вақти келди. Жаҳон биринчиликлари ёки олимпия саралаш ўйинларида ҳам жуғрофий жиҳатдан Осиё давлатлари билан беллашишимиз керак. Яъни, Осиё давлатлари билан алоқани кучайтирсак ютамиз. Авваллари «Пахтакор» ва бошқа кучли жамоаларимиз йил охирларида футбол яхши ривожланмаган Осиё ва Африка давлатларида ўртоқлик учрашувларини ўтказиб келарди. Заиф жамоалар билан беллашиб эса маҳоратни ошириб бўлмайди. Келгусида кучли хориж жамоалари билан қанчалик кўп беллашсак савиямиз, маҳоратимиз шунчалик ошади.

Ниятим — барча футбол ишқибозлари, ўйинчилар, устозлар, ҳакамлар биринчи мустақил биринчиликни ҳамжиҳатликда, кўтаринки руҳда ўтказайлик, ўйингоҳларда тартиб-интизом бўлсин.

ГУЛ ОЧАВЕР, «ФУТБОЛ ҒУНЧАСИ»

Халқимизда болаларга илм-ҳунар ўргатиш, уларга ҳаёт йўлини кўрсатиш азалдан энг савоб ва хайрли ишлардан ҳисобланади. Спорт устаси, «Пахтакор» тарихидаги энг кучли ҳимоячилардан бири, жамоамизда 1956—65 йилларда тўп сурган Акмал ака Азизхўжаев ҳам ана шундай қуюнчак устозлар қаторига киради. Акмал ака 1966 йилдан бери «Пахтакор» жамоаси тайёрлов гуруҳида, республика олимпия ўринбосарларини тайёрлаш мактаби ҳамда Г. Титов номидаги собиқ мактаб-интернатларда болаларга қунт ва сабот билан чарм тўп сирларини ўргатиб келмоқда. Эҳ-ҳе, бу вақт ичида қуюнчак устоз қўлидан қанчадан-қанча моҳир футболчилар етишиб чиқмади, дейсиз. «Чарм тўп» Бутуниттифоқ турнирининг ўрнига республикамизда болалар учун «Футбол ғунчаси» клуби тузилганлигини ва унга А. Азизхўжаев президент этиб сайланганлигини эшитдигу Акмал ака ҳузурига ошиқдик.

— Акмал ака, аввалaмбор барча оқшомхонлар номидан янги хайрли ишга қўл урганингиз билан чин юракдан табриклаймиз.

— Раҳмат. Футбол ишқибозларининг ишончини оқлашга ҳаракат қиламан.

— Айтингчи, янги клуб ташкил қилишнинг ғояси қандай туғилди?

— Аввалaмбор, «Чарм тўп» турнирининг кейинги пайтларда мавқеи тобора пасайиб борганини таъкидлаб ўтишни истардим. Мисол учун ўтган йилги финал турнирида Тошкентда 14 жамоа ўрнига 5 та команда ўзаро куч синашган эди. Бундан ташқари Иттифоқ ҳам бўлиниб кетиб, барча республикалар мустақилликка эришди. Даврнинг ўзи болалар учун янги мусобақалар ташкил этишни тақозо қиларди. Дастлаб қўшни Ўрта Осиё республикаларига қўнғироқ қилдик. У ерларда ҳозирча болалар учун турнир ташкил этиш режалаштирилмаётган экан. Шундай қилиб ўзимиз таваккалига ишни бошлаб юбордик. Ахир бундай ишни пайсалга солиб бўлмайди, қолаверса болалар мусобақаларидан Хадзипанагис ва Буряк каби футболчилар етишиб чиққанлигини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоя бўлса керак. Мустақил Ўзбекистонимизга эса янги-янги футбол иқтидорлари керак.

— «Футбол ғунчаси» собиқ «Чарм тўп» мусобақаларидан қайси томонлари билан фарқланади?

— Иккала мусобақа ўртасида анчагина фарқлар бор, албатта. Турниримизни республикамизнинг жуғрофий тузилишига қараб ўтказяпмиз. У уч босқичдан иборат бўлади: дастлаб жамоа ва давлат хўжаликлари, маҳаллалар, ЖЭКлар, районлар командалари ўзаро куч синашади. Ғолиблар шаҳар билан вилоят миқёсида мусобақа ўтказадилар. Сўнг эса республика финал беллашувлари бўлиб ўтади. Қатнашчиларнинг ёшларини ҳам кичиклаштирдик. «Чарм тўп»да 13—14, 14—15 ёшли болалар ўйнашарди. Республикамизда кейинги пайтларда 13—14 ёшдан болаларни қабул қиладиган спорт мактаблари кўплаб очилаётгани сабабли «футбол ғунчаси» баҳсларини 9—10 ва 11—12 ёш гуруҳларида ўтказаяпмиз. Яъни, «Футбол ғунчаси»да ўзини кўрсатган иқтидорли болалар кейинчалик спорт мактабларида маҳоратларини оширишлари мумкин. Янгиликлардан яна бири шундан иборатки, илгариги мусобақаларда болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари, клубларда тарбияланаётган болалар қатнаша олмас эдилар. Турниримизни оммавийлаштириш мақсадида бундай чеклашларни ҳам йўқ қилдик.

— Ташкилий ишлар қандай кетяпти?

— «Футбол ғунчаси» клубининг низомини ишлаб чиқдик. Ҳамма вилоятлардан клуб фаолияти учун жавобгар бўлган мутахассислардан иборат президиум туздик. Иккита вице-президент сайланди. Клуб нишони (эмблемаси)ни ҳам танлаб олдик. Энди маблағ тушса ишни бошлаб юборамиз.

— Дарҳақиқат, ҳозирги бозор муносабатларига ўтиш даврида маблағ масаласи энг катта муаммолардан бири бўлиб қолмоқда. Клубингизни қайси ташкилотлар қўллаб-қувватламоқда?

— Ҳозирча мусобақаларни ўтказиш ва ташкилий масалаларда маориф вазирлиги, республика касаба уюшмалари федерацияси, Республика жисмоний тарбия ва спорт давлат комитети ва Ўзбекистон ёшлар уюшмалари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Тўғри, баъзи бир қийинчиликлар ҳам йўқ эмас. Чунончи, ғолибларга нишонлар, кўчма кубоклар, 1, 2, 3 ўринларга мукофот, диплом ва қимматбаҳо совғалар топширишимиз керак. Шу ўринда республика олий ва биринчи лига жамоаларига ташаккур изҳор қилмоқчиман. Уларнинг ҳар бири клубимиз ҳисобига 5 минг сўмдан пул ўтказишга қарор қилишди.

— Турнир беллашувлари қачон бошланади?

— Клуб мусобақаларини апрель ойидан бошламоқчимиз. Финал беллашувларини эса августда ўтказамиз. Ҳал қилувчи учрашувларда энг кучли 14 жамоанинг қатнашиши кўзда тутилмоқда. Эслатиб ўтмоқчиман, «Футбол ғунчаси» клубининг маъмурияти Маркс кўчаси, 32-уйда жойлашган шаҳар адлия бошқармаси биносидан қўним топган. Маҳалла комитетлари, ЖЭК бошлиқлари бизга келиб мурожаат қилсалар қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз.

СУРАТЛАРДА: 1992 йилги «Пахтакор» жамоаси; янги мавсумнинг илк учрашувидан лавҳа.

Даврон Аҳмедов суратлари.

Футбол ишқибозлари республика биринчилигининг ўйинлар жадвалини эълон қилишимизни сўраб муҳарриятимизга кўплаб мактублар йўллашмоқда. Шуни инобатга олган ҳолда биз жадвални ҳар ойда мунтазам ёритиб бормоқчимиз. Рўзномамизнинг бугунги сонида эса Ўзбекистон Республикаси 1992 йилги биринчилигининг олий босқичи март-апрель ойидаги ўйинлари ва Биллур соврин баҳслари жадвали билан танишасиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ 1992 ЙИЛГИ ОЛИЙ БОСҚИЧ БИРИНЧИЛИГИНИНГ ЎЙИНЛАР ЖАДВАЛИ

I ТУР
28 март, шанба
«Нурафшон» (Бухоро) — «Наврўз» (Андижон)
«Сурхон» (Термиз) — «Навбаҳор» (Наманган)
«Мароқанд» (Самарқанд) — «Трактор» (Тошкент)
«Янгиер» (Янгиер) — «Чирчиқ» (Чирчиқ)
«Кимёгар» (Олмалиқ) — «Орол» (Нукус)
«Шаҳрихончи» (Шаҳрихон) — «Нефтчи» (Фарғона)
«Темирйўлчи» (Қўқон) — «Пахтакор — 79» (Тошкент)
«Косонсойчи» (Косонсой) — «Пахтакор» (Тошкент)

II ТУР
31 март, сешанба
«Нурафшон» — «Навбаҳор»
«Сурхон» — «Наврўз»
«Мароқанд» — «Чирчиқ»
«Янгиер» — «Трактор»
«Сўғдиёна» (Жиззах) — «Орол»
«Темирйўлчи» — «Пахтакор»
«Косонсойчи»—Пахтакор-79»

III ТУР
4 апрель, шанба
«Пахтакор — 79» — «Шаҳрихончи»
5 апрель, якшанба
«Орол» — «Темирйўлчи»
«Навбаҳор» — «Мароқанд»
«Наврўз» — «Янгиер»
«Пахтакор» — «Нефтчи»
6 апрель, душанба
«Чирчиқ» — «Сўғдиёна»
«Трактор» — «Кимёгар»

IV ТУР
8 апрель, чоршанба
«Сурхон» — «Нурафшон»
«Орол» — «Косонсойчи»
«Навбаҳор» — «Янгиер»
«Наврўз» — «Мароқанд»
«Пахтакор» — «Шаҳрихончи»
9 апрель, пайшанба
«Пахтакор—79» — «Нефтчи»
«Чирчиқ» — «Кимёгар»
«Трактор» — «Сўғдиёна»
12 апрель, якшанба

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ БИЛЛУР СОВРИНИ БЕЛЛАШУВЛАРИ

1/16 финал

V ТУР
17 апрель, жума
«Мароқанд» — «Сурхон»
«Янгиер» — «Нурафшон»
«Сўғдиёна» — «Наврўз»
«Кимёгар» — «Навбаҳор»
«Шаҳрихончи» — «Орол»
«Темирйўлчи» — Чирчиқ
«Косонсойчи» — «Трактор»
«Пахтакор — 79» — «Пахтакор»

VI ТУР
20 апрель, душанба
«Мароқанд» — «Нурафшон»
«Янгиер» — «Сурхон»
«Сўғдиёна» — «Навбаҳор»
«Кимёгар» — «Наврўз»
«Нефтчи» — «Орол»
«Темирйўлчи» — «Трактор»
«Косонсойчи» — «Чирчиқ»

VII ТУР
26 апрель, якшанба
«Нурафшон» — «Сўғдиёна»
«Сурхон» — «Кимёгар»
«Орол» — «Пахтакор — 79»
«Мароқанд» — «Янгиер»
«Навбаҳор» — «Темирйўлчи»
«Наврўз» — «Косонсойчи»
«Чирчиқ» — «Нефтчи»
«Трактор» — «Шаҳрихончи»

VIII ТУР
29 апрель, чоршанба
«Нурафшон» — «Кимёгар»
«Сурхон» — «Сўғдиёна»
«Орол» — «Пахтакор»
«Навбаҳор» — «Косонсойчи»
«Наврўз» — «Темирйўлчи»
«Чирчиқ» — «Шаҳрихончи»
«Трактор» — «Нефтчи»

Футбол бўйича 1992 йилги илк республика мустақил биринчилигининг очилишига бағишланган туркум материалларни «Тошкент оқшоми» мухбири Дилшод ИСРОИЛОВ тайёрлади.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БУХГАЛТЕРИЯЛАР АССОЦИАЦИЯСИ

ҳар уч ойда мунтазам равишда чиқадиган «ҲАММАСИ БУХГАЛТЕРИЯЛАР УЧУН» ахборотномаси (бюллетени)га

ОБУНА ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Обуначи маслаҳат олиш ҳуқуқига эга бўлади. Ахборотнома 2 тилда: ўзбек ва рус тилларида чиқарилади.

Ахборотноманинг 1-нашрида уни қўллашга доир йўл-йўриқлар кўрсатилган янги молиявий-хўжалик фаолияти ҳисоблари режаси, солиқлар тўғрисидаги қонун ва бухгалтерия ҳисобида солиқларни акс эттириш тартиби ва ҳоказолар эълон қилинади.

Обуна баҳоси — 1992 йил учун 480 сўм, нақд пул билан 390 сўм. Нашр этиладиган тилни кўрсатиб ёзилган талабномалар қуйидаги манзилга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси, 48-уй, Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ассоциацияси.

ТЕЛЕФОН: 33-73-54.

«Средазнефтегазстрой» ишлаб чиқариш қурилиш-механизация бирлашмасининг

5-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

қуйида кўрсатилган қурилиш техникасини жорий ва асосий таъмирлашдан чиқаради:

— Т-130, Т-100 ва ДТ-75 тракторлари негизидаги бульдозерлар;

— мамлакатимизда ишлаб чиқарилган барча маркадаги қувур ёткизувчи механизмлар;

— ЭО-4321, ЭО-4324, ЭО-3322, ЭО-2621 экскаваторлари;

— ДЭС-30, ДЭС-60, ДЭС-100 кўчма электр станциялари;

— АДД-305 пайвандлаш агрегатлари.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 47-уй. Телефон: 76-86-55.

„ЭЛЕКТРОНИКА"

ТОШКЕНТДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМАЛИ ДЎКОН-САЛОНИ ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

ОИЛА УЧУН:

— Эрталаблари эрта туришга қийналсангиз керак-а? Ухлаб қолишдан қўрқасизми? Ихчамгина, чиройли стол қўнғироқ-соати Сизни ёқимли оҳангдор қўнғироғи билан уйқудан уйғотади. Бундай соатни Сиз хизмат сафарига ҳам ўзингиз билан бирга олиб кетишингиз мумкин.

Қўнғироқ-соат баҳоси — 236 сўм 80 тийин.

ОТА-ОНАЛАР УЧУН:

— Кичкинтой фарзандларингизнинг уйда дўстлари билан ўйнашини истайсизми? Ундай бўлса болалар учун мўлжалланган унча қиммат бўлмаган сополак (донача)ли картон ўйинларини харид қилишингиз мумкин. 5 ёшдан ва ундан катта болалар бундай ўйинларни бемалол ўйнай оладилар. Ўйин иштирокчиларининг сони чекланмайди. Болажонлар бу ўйин воситасида Қарабас-Барабас билан ҳам, мушук Базилио билан ҳам, уч чўчқача-ю бошқа эртак қаҳрамонлари билан ҳам учраша оладилар. Ўйин баҳоси—7 сўм.

— Каттароқ ёшдаги болалар учун Сиз «Автослалом» замонавий электрон микропроцессор ўйинини сотиб олсангиз бўлади. Бу ўйин катталар учун ҳам қизиқарли бўлиб, у диққат-эътиборни ва акс таъсирни кучайтиради. Айни пайтда бу ўйин ҳам соат, ҳам қўнғироқ-соат бўлиб хизмат қилиши мумкин.

АВТОМОБИЛЬ ЭГАЛАРИ УЧУН:

— Автомобиллардаги ишланган газ таркибидаги ис гази (СО)ни назорат қилиш учун мўлжалланган ИТ—1 иссиқлик-кимёвий индикатори. Индикатор баҳоси — 905 сўм. Нақд пулга ва нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан сотилади.

—Автомобиль двигателининг хизмат қилиш муддатини бир ярим баравар, қувватни 5—10 фоиз оширадиган, бензин сарфини 5 фоиз камайтирадиган «Деста». антифрикцион қотишма элементи, Баҳоси — 20 сўм.

ИШБИЛАРМОН КИШИЛАР УЧУН — ТАШКИЛИЙ ТЕХНИКА:

— Хотирали Optima S C 16 мўъжизакор ёзув машинкаси. Суюқ кристаллардаги дисплей 4 қаторнинг ҳар бирида 80 та белгини акс эттиради. Машинка ҳамиша эслаб қолиш ритмида туради. Мабодо Сиз ёзув машинкасини ўчириб қўйсангиз ҳам ўлчамлар йўқолмайди. Умумий хотира 32 кбайтли ана шу хотиранинг турли хил 40 та катагида матнлар ва ўлчамларни эслаб қолиш имконини беради. Ёзиш тезлиги лаҳзаси (секунди)га 18 белги. Ҳарфлари ўзбек ва рус имлосида. Ёзув машинкасининг баҳоси — 116.640 сўм.

— МК—91 микрокалькулятори. Замонавий жиҳозланган, юксак даражада пухта, қуёш элементларидан қувват олади, клавиатураси ниҳоятда қулай, белгилар ҳажми катталаштирилган бўлиб, булар ҳаммаси кўриш қувватини зўриқтирмасдан бехато ишлашга ёрдам беради. Бажарадиган амаллари доирасининг беҳад кўплиги туфайли бундай микрокалькулятордан бухгалтерлик, ҳисобот ва бошқа ҳисоб-китоб ишларини бажаришда унумли фойдаланиш мумкин. Калькулятор баҳоси — 3108 сўм. Ҳисоб-китоблар учун нақд пул билан, шунингдек пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўлаш мумкин.

—Citizen микрокалькулятори — ажойиб қилиб жиҳозланган, юксак даражада пухта, ҳажми ихчам, қуёш элементларидан ва батареялардан қувват олиб ишлай олади, белгилар ҳажми катталаштирилган. Бу калькулятор ишбилармон кишилар учун энг яхши совғадир. Калькулятор баҳоси — 1800 сўм. Ҳам нақд пулга ҳам пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

ДЎКОНИМИЗГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Гоголь кўчаси, 38-уй (3, 13, 28-трамвайларнинг «Куйбишев район ижроия комитети» бекати).

СУВ ЙЎЛЛАРИ ВА СУВ ҚУВУРИ ТАРМОҚЛАРИДА ТАЪМИРЛАШ-ОЛДИНИ ОЛИШ ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИЛИШИ, ШУНИНГДЕК 1992 ЙИЛГИ БАҲОР-ЁЗ МАВСУМИДА ИШЛАШГА «ТАЙЁРГАРЛИК» ҚУРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

шаҳар сув қувури абонентларига қуйида кўрсатилган манзиллар ва муддатларда совуқ сув бўлмаслиги ва сув қувури тармоқларида босим пасайишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

31 март соат 9.00 дан 1 апрель соат 9.00 гача

Куйбишев районида: Марказ-1,2 даҳалари, Пушкин; Урицкий, Ҳ. Олимжон кўчаларида — сув босими пасаяди.

Куйбишев районида: Свердлов кўчасидаги тор кўчалар, 2 ва 3-Ульянов боши берк кўчаларида — сув бўлмайди.

1 апрель соат 9.00 дан 2 апрель соат 9.00 гача

Собир Раҳимов, Октябрь, Акмал Икромов районларида: сув босими пасаяди.

Собир Раҳимов районида: Охунбобоев номли жамоа хўжалиги, Киров участкасида — сув бўлмайди.

1 апрель соат 9.00 дан 2 апрель соат 20.00 гача

Ленин, Сирғали районларида: сув босими пасаяди.

Ленин районида: Куйбишев узун кўчаси, Бехтерев, Гайдар даҳаларида, Фитрат, Куйбишев узун кўчаси, Манжара, Железнодорожная, Стародубцев кўчалари чегараларидаги абонентлар, Фитрат кўчасининг Куйбишев узун кўчасидан 159-уйгача бўлган қисми, Фитрат тор кўчаси, 2-Сарикўл, Лазо кўчалари ва уларга туташ кўчаларда — сув бўлмайди.

Сув бўлмаган жойларга сув ташийдиган машиналар юборилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

29 март — якшанба куни Тошкент Марказий универсал дўкони одатдаги тартибда соат 9 дан 18 гача ишлайди.

ЭНГ ЙИРИК САВДО КОМПЛЕКСИ СИЗНИ КУТАДИ!

Тошкент Марказий универсал дўкони.

«Союзреклама» акционерлик жамиятининг «Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **26/III да Афандининг беш хотини.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **26/III да Ака-ука совчилар, 27/III да Анқовлар чайқови, 28/III да Куёвлар конкурси.**

КИНО

26 — 27 МАРТДА

Алишер Навоий номидаги «Санъат саройи» — «ҚОНУНДАН ҲАМ ЮҚОРИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00).

«ЖАНОБ КУЕВ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал).

Фурқат — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (11.00, 14.00, 17.00 20.00).

Нукус — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (10.30, 13.30, 16.30, 19.30).

Тошсовет — «ЎЛИМГА МАҲКУМ ЭТИЛГАН» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

Дўстлик — «ИШОНЧ» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

Москва — «ҚУРОЛ ТАНЛАШ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

«Ўзкультторг» Тошкент вилоятлараро улгуржи савдо базаси жамоаси база ходими

Анвар Эргешович УМИРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

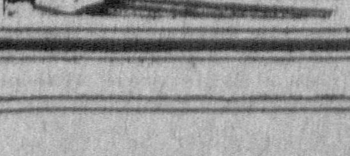

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

33.654 нусхада чоп этилади • Нашр кўрсаткичи 64690. • Буюртма № Г—26 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди. 11.30. • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10